Regională
Hunedoara-Deva

Proletari din toate țările, uniți-vă!

VEAC NOU

Organ al Consiliului General A.R.L.U.S.

ANUL XII NR. 37 | Vineri 14 septembrie 1956 | 4 PAGINI, 25 BANI

Știința sovietică în al șaselea cincinal

Acad. I. I. ARTOBOLEVSKI

E de la sine înțeles că și în actualul cincinal în U.R.S.S. se va acorda o deosebită atenție dezvoltării științei, fără de care e de neconceput progresul tehnic. Dezvoltarea electrificării, a mecanizării și automatizării complexe, a chimizării proceselor de producție, introducerea unui utilaj mai productiv și a tehnologiei înaintate, folosirea pe scară largă a energiei atomice în scopuri pașnice pot da rezultate numai dacă toate aceste măsuri tehnice se vor sprijini pe o serioasă bază teoretică, dacă știința va merge înaintea practicii, luminînd noile perspective ale dezvoltării ei. De aceea, în zilele noastre crește nespus de mult însemnătatea chimiei, fizicii, mecanicii, matematicii, radiotehnicii, automaticii, telemecanicii și a altor ramuri ale științei teoretice și aplicate.

Rezolvarea noilor sarcini grandioase care stau în fața științei sovietice se va baza pe realizările din cincinalele precedente. Voi aminti numai cîteva din marile realizări ale oamenilor de știință sovietici.

Pentru reconstrucția tehnică a întregii economii naționale a U.R.S.S. au fost mobilizate uriașe resurse naturale care în Rusia prerevoluționară erau ținute sub obroc. In această direcție, nespus de mari sînt meritele geologilor noștri.

Academicianul V. I. Bernadski a creat biogeochimia — disciplină care studiază legile deplasării, acumulării și dispersării elementelor în scoarța pămîntului. Dezvoltînd învățătura lui Bernadski, academicianul I.M. Gubkin a emis ipoteza că între Volga și Ural se află zăcăminte de petrol. Cercetările ulterioare întreprinse de sute de geologi au confirmat strălucit această previziune. In prezent, există aici o puternică bază petroliferă — „Al doilea Baku".

Pot fi amintite și alte probleme economice complicate rezolvate de munca colectivă a oamenilor de știință sovietici: dezvoltarea industrială a peninsulei Kola, valorificarea bogățiilor naturii Nordului, crearea celei de a doua baze metalurgo-carbonifere în Răsărit, dezvoltarea industrială a Nord-Vestului U.R.S.S. In sfîrșit, cea mai însemnată realizare a științei sovietice din ultimii ani o constituie succesele obținute în domeniul fizicii nucleare.

Am intrat în era atomică. In centrul atenției oamenilor de știință se află problema folosirii cît mai depline a energiei intranucleare a atomului în scopuri pașnice. Marile succese obținute de oamenii de știință și de ingineri în domeniul fizicii nucleare și al energeticii, precum și de chimiști, geologi și biologi, experiența exploatării timp de doi ani a primei centrale electrice atomice, permit rezolvarea cu succes a sarcinii prevăzute de actualul cincinal — construirea cîtorva centrale atomoelectrice cu o capacitate totală de 2—2,5 milioane kilowați.

Pentru funcționarea lor neîntreruptă, există toate condițiile Zăcămintele cu elemente radioactive explorate de geologi conțin incomparabil mai multă energie potențială decît pot furniza toate rezervele mondiale de cărbune, petrol, gaze, precum și toate resursele de energie hidraulică. Acest fapt va crea premizele reale pentru folosirea continuă, pe scară tot mai largă, a energiei atomice în toate sferele vieții și ale producției.

In U.R.S.S. se extinde cu fiecare zi domeniul aplicării izotopilor radioactivi în industrie, agricultură, biologie, medicină. „Atomii marcați" au și ocupat un rol de seamă în diferite cercetări științifice și în practică. Știința și producția au nevoie de o mare cantitate de izotopi radioactivi. Pentru obținerea lor, precum și pentru alte lucrări legate de obținerea și folosirea energiei intranucleare a atomului, o importanță hotărîtoare are crearea de acceleratori de particule cu sarcină electrică. Fizicianul sovietic V. I. Veksler a elaborat un nou principiu de accelerare a acestor particule, care a fost aplicat la crearea puternicului sincrociclotron de 680 milioane electron-volți. Anul acesta se termină construcția celui mai mare accelerator din lume, sincrofazotronul de 10 miliarde electron-volți.

Pe baza succeselor obținute în fizica nucleară, în fața oamenilor de știință sovietici și a inginerilor constructori navali se pune o sarcină importantă — construirea unui puternic spărgător de gheață cu motor atomic. Dispunînd de o uriașă energie termică și mecanică, acest spărgător de gheață va putea, cu ajutorul unui puternic jet de apă, să spargă gheața și să circule în orice anotimp al anului, croind drum caravanelor de vase. Spărgătorul cu motor atomic va deschide o nouă eră în navigația pe marile căi maritime din Nord, — de la Arhanghelsk la Vladivostok.

In ultima vreme oamenii de știință acordă o atenție deosebită semiconductorilor. Cercetările teoretice făcute de academicianul A. F. Ioffe și de școala lui permit crearea unor fotoelemente și termoelemente pe bază de semiconductori, extrem de perfecționate. Cu ajutorul lor, căldura și lumina pot fi transformate direct în energie electrică. S-a reușit să se creeze redresoare din semiconductori. Inlocuind lămpile electronice cu mici cristale de semiconductori, au fost construite aparate de radio, televizoare, dispozitive pentru automatică — ieftine, cu volum extrem de redus, mult mai rezistente în exploatare.

Rezolvarea complexă a acestor două probleme — folosirea energiei nucleului atomic și a energeticii semiconductorilor deschide în fața omenirii posibilități nelimitate. După părerea mea, cu ajutorul energiei nucleului atomic vor putea fi topite ghețurile Arcticei și Antarcticei, vor putea fi eliberate uriașe teritorii de gerurile veșnice, vor putea fi folosite bogățiile ascunse în subsolul lor, va putea fi extinsă, departe spre nord, clima subtropicală. Bateriile cu semiconductori deschid perspectiva ademenitoare de a se obține electricitate în regiunile secetoase din sud, bogate în lumină solară și căldură. Motoarele electrice vor pune în funcțiune puternice pompe care vor ridica la suprafață apele subterane pentru irigarea și crearea de oaze mai întîi cu floră tropicală și apoi cu faună în locuri care azi sînt pustii. Toate acestea pot trece chiar în următoarele decenii din domeniul fanteziei în domeniul măsurilor economice concrete.

Un mare rol în progresul tehnic trebuie să-l aibă mașinile electronice rapide de calculat, care permit rezolvarea în răstimpuri scurte a celor mai grele probleme matematice, calcularea celor mai diferite procese chimice, fizice și tehnologice, a construcțiilor complicate, precum și a liniilor de transport de energie electrică. Creată la Institutul de mecanică de precizie și de tehnică a calculului de pe lîngă Academia de Științe a U.R.S.S., marea mașină electronică de calculat „BESM" nu execută numai calcule, ci poate și dirija procese de producție, poate traduce texte dintr-o limbă în alta. Mașina efectuează mii de calcule aritmetice într-o secundă și înlocuiește munca a zeci de mii de calculatori. Această viteză dă posibilitate să se calculeze, de pildă, traiectoria unui proiectil mai repede decît zboară însuși proiectilul.

In U.R.S.S au fost create zeci de mașini electronice de calculat specializate. Ele sînt folosite pentru automatizarea dirijării operațiilor tehnologice: mașina dictează schimbarea regimului unui proces în funcție de schimbarea condițiilor desfășurării lui. Mașinile de calculat sînt folosite pentru calcule statistice. Larga lor întrebuințare în institutele de cer-

(continuare în pag. III-a)

Un episod în Stepa Kazahă

Zilele trecute s-a întors în patrie grupul de 25 de tineri care a fost în Uniunea Sovietică să ajute la stringerea recoltei pe pămînturile desțelenite. Utemiștii au lucrat timp de 21 de zile în tînărul sovhoz „Simferopolski" din Kazahstan.

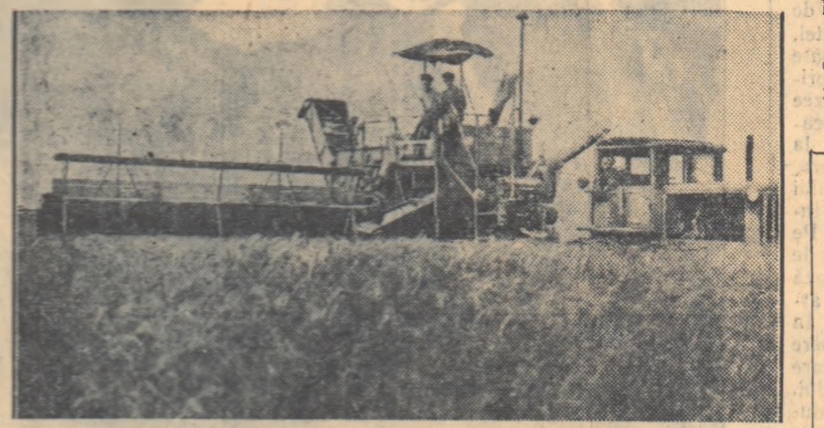

Dimineața s-a arătat a fi răcoroasă și totuși împrejur e umed de roua căzută peste noapte. Dinspre rezervorul de lubrefianți, așezat într-o margine mai îndepărtată a taberei noastre, se auzea duduitul profund al tractoarelor venite la alimentație.

Kolea Gorbunov, proaspăt ras, cu șapca puțin dată pe ceafă, sta în fața sălii de mese și privea nerăbdător. Soarele se ridicase anunțînd, în ciuda dimineții reci, o zi caldă. Kolea mă văzu și-mi făcu semn cu mîna. Din tot ce-mi spuse apoi am înțeles că Iosif, tractoristul nostru, este la alimentație și că astăzi trebuie să iau prima lecție Conștiincios, mi-am scos carnețelul și creionul, fapt care l-a făcut pe Kolea să rîdă cu hohote.

— Nu, nu așa. Astăzi nu e nevoie de creion și hîrtie. Trebuie să înveți practic. Intîi tractorul și apoi combina. Iți spun eu că din Kazahstan pleci combiner.

N-am vrut să-l contrazic. In fond, de ce nu ar fi așa? Și astfel, în drumul de la brigadă pînă la combina noastră, am primit prima lecție de tractorist.

Kolea e simplu și bun. Știe să simtă înțelesul adînc al prieteniei. Stăteam amîndoi într-un crîng de mesteceni albi și așteptam masa de prînz. Stăteam trîntiți în iarbă și cîntam Niprul lui Taras Șevcenko. Era atît de bine și ne simțeam atît de apropiați...

— Știi, Petro, am primit astăzi scrisoare de la soție... In Ucraina, la noi, grîul e strîns. Acum se coc strugurii. Și la voi este tot atît de frumos la cules?... Da, trebuie să fie frumos. Nu poate fi altfel atunci cînd pămîntul îl răsplătește pe om.

Kolea „și-a luat combina la subțioară", cum îi place lui să spună, și a venit tocmai din Ucraina să ajute la strîngerea recoltei pe pămînturile desțelenite ale Kazahstanului. El nu a fost niciodată profesor. Dar dorința de a ne învăța, de care e animat, face din el un minunat pedagog. După amiază, trebuia să fac o tură cu combina. Singur. Aș minți dacă aș spune că nu eram emoționat. Cu asemenea uzină pe roate cum este combina „S-6" nu am mai umblat niciodată, dar-mi-te să o dirijez.

...Stătea în picioare lîngă mine, cu ochi zîmbitori, cu șapca dată pe ceafă, și-mi făcea semn că pe el nu-l interesează, el nu se află acolo. Din cabina tractorului, mă privea atent Iosif. Stăteam cu mîna încleștată pe pîrghia combinei, cu ochii ațintiți la secerătoare și cu urechile atente la duduitul motorului. „Paiul trebuie tăiat la aceeași înălțime". Ridicam secerătoarea și o coboram după unduirile pămîntului. Și în urma mașinii, grîul tăiat frumos și egal mai tremura încă înfiorat de atingerea secerătorii. Aș fi vrut de la Kolea un cuvînt de laudă, un semn de aprobare. Stătea rezemat de buncher și privea absent întinderea nesfîrșită de grîu.

Motorul începu să duduie greu. Secerătoarea a intrat într-un lan des de grîu. „Trebuie încetinită viteza. Altfel combina se înfundă și aruncă afară grîul netreierat".

— Iosif, viteza a doua!

„Nici un spic, nici un spic nu trebuie să rămînă nesecerat". M-am uitat atent în urmă. Locul e curat și frumos.

Buncherul era aproape plin de grîu cu bobul mare și greu. „Trebuie chemată mașina înainte de a se umple buncherul, pentru a nu opri combina. In campania de recoltare fiecare minut este prețios".

Și un sunet strident, la început gutural și apoi subțire, răsună în stepă. De după crîngul de mesteceni mașina își face apariția și se apropie încet de combină.

Primul meu buncher a fost predat. 1.500 kg. de grîu curat ca aurul! M-am bucurat, poate copilărește, dar m-am bucurat pentru acest buncher ce se adaugă altora, formînd astfel miliardul de puduri de cereale pe care Kazahstanul s-a angajat să-l dea patriei sovietice.

— E bine, Kolea?

— Ocen horoșo, Petro! Am spus eu că pleci din Kazahstan combiner.

— Kolea, știi...

Aș fi vrut să-i spun un cuvînt mare, să-i arăt cît de aproape îmi este, și în loc de toate acestea m-am trezit întrebîndu-l:

— Kolea, de ce știți voi să fiți atît de buni prieteni?

S-a întors către mine și m-a privit în ochi.

— Știi, Petro, noi, oamenii sovietici, gîndim așa: că unei prietenii sincere nu i se poate răspunde decît cu o prietenie asemănătoare.

...E seară. Focul pîlpîie și aruncă lumini vesele pe fețele băieților și fetelor din jur. Focul pîlpîie și îngînă odată cu oamenii un cîntec lin și pașnic.

PETRE ISPAS

LA CULES

In Ucraina și în R.S.S. Moldovenească culesul fructelor e în toi.

Itinerar sovietic

La poalele MUNTELUI ARARAT

IOAN GRIGORESCU

Mai aproape, mereu mai aproape de conurile sidefii ale Araratului. La poalele acestui gigant, în cîmpia în care legenda spune că bătrînul Noe ar fi coborît împreună cu familia sa și cu nenumăratele perechi din toate viețuitoarele pămîntului, mai virtos ca toate au prins rădăcini vița de vie, bumbacul, galeșa floare a soarelui, șamamul zemos și aromat ca ananasul, rodia și smochinul.

Parcurgem lunga alee vărgată de umbrele subțiri ale plopilor ce străjuiesc drumul spre colhozul „Ordjonikidze", din satul Bambakașat

Pe marginea șoselei pietruite, într-un făgaș de beton, aleargă odată cu mașina noastră spre colhoz apele canalului Oktemberian. In depărtare, la capătul cîmpiei ce coboară domol spre Arak, se înalță cocoașele ascuțite ale Araratului. Dincolo de gardul viu al plopilor și pînă la poalele munților se aștern ogoarele de bumbac, lanurile de grîu și de floarea-soarelui, ale colhozului.

Soarele abundent învăluie totul într-o lumină orbitoare. E una din acele zile cînd animalele caută buimace un petec de umbră, cînd oamenii stau în încăperea cea mai răcoroasă a casei, cînd pînă și paznicii ogrăzilor, cîinii, gîfîie grăbit cu limba ieșită de-un cot, moțăind plictisiți în ascunzătorile lor neocolite de arșiță.

Cutreierăm gospodăria colhozului, însoțiți de președintele Suren Haceaturian, un bărbat voinic, măsliniu, cu un nas vulturesc, care a urmat cinci ani cursurile institutului de agronomie din Rostov. Orașul și învățătura i-au dat cea mai autentică înfățișare de intelectual. După terminarea institutului, cu diploma de inginer agronom în buzunar, Suren Haceaturian s-a întors în Bambakașat, ca agronom al colhozului. In 1953, colhoznicii l-au ales președinte. S-a însurat aici.

Suren Haceaturian e vădit neînvățat cu oaspeții. Nu știe de unde s-o înceapă și unde s-o sfîrșească pentru ca noi să cunoaștem totul și să ne simțim bine. In 1928, cînd vreo douăzeci de familii din Bambakașat și-au unit pămînturile, Suren avea numai doisprezece ani. Tînărul colhoz care primea în spinare toate săgețile chiaburimii din valea Araratului, avea atunci o singură pereche de boi și un tractor rablagit, un Fordson „naționalizat", petecit ca un sac îndelung purtat la moară. Acum, colhozul „Ordjonikidze" are peste 700 cornute mari, două turme de oi de cîte 1.500 capete fiecare, șapte autocamioane și o limuzină. Dintre colhoznici, cinci inși și-au cumpărat mașini proprii, patru „Moskvici-uri" și o „Pobeda".

Oare nu s-a împrăștiat zăpușeala? Toată moliciunea a dispărut ca prin farmec. Punem întrebări cu sprinteneală, pe întrecute.

— Cîte familii sînt acum în colhoz?

— 447 de gospodării.

—Și cît pămînt aveți?

— 1215 hectare: 1050 culturi, restul pășuni. Cel mai întins ogor e acela de bumbac.

Intr-adevăr, nu i se văd marginile. Bumbacul e plin de flori roz-viorii, uneori bătînd într-un vinețiu palid. Verdele frunzelor a prefăcut ogorul brăzdat de milioane de șănțulețe într-o mare tărcată de smaragd și fîșii de cernoziom.

— Cît pămînt semănați cu bumbac?

— 450 de hectare... Bumbacul aduce colhozului un venit de patru-cinci milioane de ruble pe an.

— Vie aveți?

— Aproape o sută treizeci de hectare. Ciasla de Ararat și coarnă albă. Acum înlocuim vița de Terasse cu Ciasla de la Don, dă roadă mai multă și mai de soi. Clima noastră face strugurele acesta căzăcesc mult mai bogat în zahăr... De vin, să nu mai vorbim!

Intr-un tufiș, pe marginea unui șanț de irigație, cu toată zăpușeala, cîntă o privighetoare. Ii ascultăm cîteva minute trilurile. Apoi, parcă simțindu-ne prezența, tace.

— Cum se zice la privighetoare în armeană?

— „Cicernak"... Dar ăsta nu-i cicernak! Ei!... Iskander!

„Privighetoarea" țîșnește din tufiș numai în cămașă, cu un ciuf de smoală răvășit pe frunte, cu picioarele în „cizme" de nămol luat de pe fundul șanțului de irigație. E un prîslea de vreo șase ani, oacheș, cu pielea arămie, sprinten ca un drăcușor. Ascunde la spate un fluier-urcioraș din acelea cu care și pe la noi copiii se întrec în cîntec cu păsările.

— Ce ești tu, mă? Privighetoare?

— Nu, tren!

— Și unde-ți sînt sandalele?... Unde ți-ai pierdut brăcinarii, mă? — întreabă Suren Haceaturian rîzînd.

— Colo. — Prîslea arată spre tufiș.

Il lăsăm singur și cînd ajungem la o distanță bună de el, îl auzim slobozind din fluier alte triluri.

De astă dată, mergem pe drumeagul tăiat între brazdele grădinii de zarzavaturi.

— Cîte legume semănați?

— La un loc cu livezile avem vreo 42 de hectare... Punem mulți cartofi pentru hrana porcinelor... După hotărîrile din septembrie și februarie, am pus zootehnia pe primul plan alături de cultura bumbacului și a viței de vie... Am făcut ferme speciale pentru creșterea porcinelor și a vacilor de rasă.

Trecem prin clădirile gospodărești ale colhozului. Sub un șopron se odihnesc combinele de recoltat bumbacul, proaspăt vopsite, pregătite pentru strîngerea recoltei. Grajdurile vitelor sînt spațioase, pline de lumină, cu instalații mecanice de împărțire a hranei. In herghelia colhozului se perpetuează o rasă prețioasă de cai arăbești, una din acele mîndrii neîntrecute ale Orientului.

Casele colhoznicilor se înșiruie în lungul ulițelor vechiului sat Bambakașat, între pîlcurile de plopi tineri, sădiți la înființarea colhozului. Cea mai mare parte din ele sînt case noi, clădite din tuf roz ori albastru, fără știucatură. In spatele fiecărei gospodării se văd grădinile proprii, grajdurile și curțile păsărilor.

E multă deosebire între frumusețea colhozului cumîc din Karabudahkent și cea a colhozului armean din Bambakașat. Da, aci frumusețea e alta. Ea e cuprinsă în dragostea cu care colhoznicii au strîns bani și au ridicat douăzeci și cinci de case noi pentru familiile armenilor repatriați, pentru acei oameni care s-au chinuit în emigrări și peregrinări umilitoare, dincolo de hotarele patriei lor. Acum s-au întors pe pămîntul natal și cei care cîndva au trăit pe meleagurile acestea și au ținut să se stabilească în Bambakașat. Colhoznicii i-au primit în sînul numeroasei lor familii, le-au dat casă și masă. Douăzeci și patru de familii armene, repatriate din Iran, au intrat în colhozul „Ordjonikidze" Familia lui Makartîci Davtian, plecată peste graniță în timpul pogromurilor turcești, trăiește fericită în casă nouă o viață nouă. Makartîci și soția lui au realizat anul trecut 620 zile de muncă. Asta înseamnă aproape unsprezece mii de ruble, două tone de grîu, șaptezeci de kilograme brînză, șase sute de kilograme legume, afară de unt, bumbac și fînețe.

Frumusețea acestui colhoz constă în dragostea cu care a fost ridicat noul club, școala și magazinul universal. Toate clădirile acestea sînt construite din tuf roz, prelucrat de dalta unor iscusiți meșteri tăietori în piatră, aduși din Nahicevan. Construcțiile au costat cîteva milioane de ruble și toți banii aceștia au fost plătiți din fondurile colhozului. Pentru oamenii care acum treizeci de ani își munceau gospodăriile cu cel mai de preț avut: perechea de boi și Fordsonul rablagit, toate acestea sînt adevărate minuni.

Desigur, frumusețea proprie a colhozului constă și în aceea că din marea lui familie șapte colhoznici au primit steaua de Erou al Muncii Socialiste, că echipa de fotbal a colhozului este prima în întrecerile pe raion, că de la deschiderea Expoziției agricole unionale din Moscova, colhozul „Ordjonikidze" din Bambakașat e participant permanent.

In sala mare a clubului, acolo unde de cincisprezece ori pe lună colhoznicii văd filme și în fiecare săptămînă ascultă concerte ori privesc jocul artiștilor de teatru, lăutarii colhozului ne cîntă frumosul joc haikakiapan. E un dans național armenesc, un fel de sîrbă lentă, plină de grație și poezie. Observăm îndată asemănarea mișcărilor cerute de haikakiapan cu salturile și vîrtejurile sîrbei noastre. Și îi rugăm pe lăutari să accelereze ritmul jocului, cît le stă în putință. Oamenii ne privesc uimiți și nu fără îngrijorare. E în privirile lor stupefacția pe care am citi-o și în ochii tuturor romînilor dacă cineva le-ar cînta doina în ritm îndrăcit, căzăcesc. Dar nu stăm în cumpănă. Cu Suren Haceaturian și cu toți cei din colhoz, fete și flăcăi, ba și cu bătrînii ce vor să se înlănțuie în horă, batem o sîrbă strașnică, în care tînguirile orientalului haikakiapan se amestecă cu strigăturile bănățene ori prahovene.

La urmă, amețiți de vîrtejurile dansului, ne potolim setea cu vin vechi din viile Bambakașatului și mulțumim adînc lăutarilor puși de „sîrba" armenească la mare încercare.

Cînd plecăm din colhoz e noapte, cerul e plin de policandre aprinse și luna argintează ușor creștetul Araratului și valea mănoasă de la poalele lui.

Bursa de blănuri din Leningrad

Cînd la tribuna din mijlocul sălii urcă conducătorul licitației, 117 reprezentanți ai marilor firme și concerne în ale căror mîini este concentrat comerțul mondial de blănuri, își deschiseră cataloagele. In aceste cărți voluminoase sînt indicate peste 4 milioane pielcele de hermine, jderi, nurci, veverițe, samuri, vulpi polare, oi caracul... Cercetînd din timp colecțiile prezentate la bursa de blănuri, negustorii străini și-au însemnat în cataloage mărfurile care le plăcuseră. Aceasta constituie însă un secret pe care nu trebuie să-l afle concurenții.

Licitația este condusă de Aleksei Alekseevici Kaplin, președintele organizației comerciale „Soiuzpușnina". Comercianții străini s-au așezat la mesele din amfiteatru, de unde fiecare poate vedea bine tribuna din mijlocul sălii. A. A. Kaplin ia în mînă un ciocan mic de lemn și-i invită pe participanți să înceapă licitația internațională a blănurilor sovietice.

— Domnilor — le spune el — vă urez succes în cumpărarea și revinderea mărfii — Apoi pornește imediat la acțiune: — Partida nr. 1. Patru dolari, domnilor! Patru dolari! Cine oferă mai mult?

Pe ecranul luminat apare cifra „1". In rîndul întîi din dreapta cineva a ridicat mîna. In sală s-a anunțat un preț nou: „Patru dolari și zece cenți!" Urmează o nouă întrebare: „Cine oferă mai mult?" Conform legilor licitației, partida se atribuie celui care oferă un preț mai mare... Oamenii de afaceri se străduiesc să dea de știre că urcă prețul fără ca să fie observați de concurenți, printr-o ridicare de mînă, prin înclinarea ușoară a capului, sau printr-un semn făcut cu stiloul. Numai negustorii experimentați pot să observe aceste semne și în consecință, să anunțe repede un preț nou...

S-a oferit cinci dolari și 15 cenți pentru o blană.

— Cine oferă mai mult, domnilor? Intrebăm pentru ultima oară!...

In sală domnește liniște, nimeni nu mai face semne, nimeni nu dorește să plătească mai mult. Atunci A.A. Kaplin lovește cu ciocanul de lemn într-o nicovală. Aceasta înseamnă că partida a fost vîndută.

— Vă felicit, domnule Seidler, cu ocazia primei cumpărături! — spune Kaplin.

Bernard Seidler este unul din cei mai vechi cumpărători. De 25 de ani participă la licitațiile internaționale de la Leningrad și de fiecare dată caută să încheie el prima tranzacție, văzînd în aceasta un semn bun. Tocmai i s-a adjudecat primul lot, care numără cîteva sute de pielcele de hermină.

De douăzeci de ani conduce A. A. Kaplin licitații de blănuri; multor negustori le cunoaște numele. De astă dată, după vînderea lotului nr. 3, îl felicită pe Otto Vambach, reprezentantul firmei londoneze „Axinex". Firma lui este una din cele mai mari furnizoare de blănuri sovietice în Europa, Canada, S.U.A., America de Sud. Vambach a participat pentru prima oară la o licitație la Leningrad în anul 1932.

— Pe atunci nu puteam lega două cuvinte rusești — își amintește el — iar acum pot conversa destul de bine. Comerțul apropie oamenii. Blănurile sovietice sînt bune, noi le cumpărăm întotdeauna în cantități mari.

La licitația de anul acesta au fost prezentate blănuri foarte variate, care au atras un număr mare de comercianți. Vînzarea decurge zgomotos.

— Jderul este regele piețelor de blănuri — spune în rusește Henri Mahutan, furnizor de blănuri pentru casele de comerț din New York. — Principalul e că sînt ieftine, frumoase și foarte căutate.

In sală domnește însuflețirea. Se vînd pielcele de samur de Kamceatka, Iakutia, Tobol, Enisei, Barguzin. Aceste animale trăiesc aproape exclusiv în Uniunea Sovietică. Blănurile de samur sînt foarte cerute aproape în toate țările lumii. Domnul Mahutan ridică de cîteva ori mîna. Pentru samurul de Kamceatka el oferă prețul cel mai mare — 190 de dolari pentru o blană. Conducătorul licitației anunță printr-o lovitură de ciocan că blănurile au fost vîndute firmei din New York. O parte din blănurile de samur de Barguzin sînt cumpărate de o firmă franceză, care a oferit cîte 243 dolari pentru o bucată.

Și din nou A. Kaplin anunță:

— Partida nr. 2451 cuprinde vulpi albe. Domnilor, cine oferă un preț acceptabil?

Un bărbat voinic, așezat la parter, făcu semn cu capul.

— D-voastră, domnule Frenkel?

Drept răspuns, acesta repetă semnul cu capul. I. Frenkel reprezintă un concern italiano-suedez. El a participat la toate cele 27 licitații de blănuri care s-au ținut la Leningrad. Bucuros de afacerea încheiată, el ieși în hol pentru a obține legătura telefonică cu Italia. Din Italia i se răspunse: „Vulpi albe? Foarte bine! Expediați-le cu avionul".

Dl. Frenkel, reprezentantul unui concern italiano-suedez, este foarte mulțumit de achiziția făcută.

Mînuind ciocanul tradițional, Aleksei Alekseevici Kaplin conduce licitația.

După ce a trimis blănurile în Italia, Frenkel se interesează dacă au fost expediate cele 200 piei de jder.

— Tot în Italia?

— Nu, acestea sînt pentru domnișoarele mexicane.

— Și cît ați plătit pentru o blană? — se interesează Mark Greenstane, proprietarul unei firme americane.

— Șaptesprezece dolari.

— Eu aș fi plătit și 19, însă în America ne este interzis să importăm vulpi albe rusești.

—E marfă strategică? — îl întrebai.

Drept răspuns, Greenstane ridică din umeri.

— Dar ce ați cumpărat de la noi?

— Am semnat un contract pentru 60.000 pielcele de veveriță. Am de gînd să merg și la Moscova pentru două tranzacții comerciale. Să nu mă întrebați de ce natură vor fi, căci n-o să vă răspund — ne preveni Greenstane.

Licitația a durat opt zile. Cea mai mare însuflețire a domnit cînd s-au vîndut pielcelele de caracul. Englezii și francezii, suedezii și finlandezii — toți au cumpărat această blană care se bucură de mare faimă. Cunoscuții frații Solomonne din Paris erau atît de aferați, încît uneori măreau amîndoi deodată prețul. Vecinul lor, Claude Guillot, de asemenea francez, era mai calm, căci îl ajuta secretara sa care urmărea atentă pe concurenți. Victoria a revenit lui Guillot.

Cantități mari de caracul au cumpărat și oameni de afaceri din R.F. Germană. Vechea firmă „Thorer și Hollander" din Frankfurt pe Main are cu U.R.S.S. vechi legături comerciale.

— Cumpăram blănuri și la iarmarocul din Nijni Novgorod — spune domnul Oskar Volkmann. Acum venim pentru prima oară de la război încoace. Timp de zece ani mergeam după blănuri în Africa de Sud. Dumneavoastră sînteți însă mai aproape și pentru noi e mai convenabil. Acum avem caracul, hermine, veverițe și altele.

— Inseamnă că ați pierdut zece ani?

— Nu numai ani, ci și cîștiguri. La această licitație participă opt firme germane, iar la următoarea vor veni 28. Noi vom continua relațiile comerciale cu dumneavoastră.

Ultima lovitură a ciocanului anunță că aproape toate blănurile au fost vîndute. Cea de a 28-a licitație internațională de blănuri a luat sfîrșit.

K. KONSTANTINOV

De curînd o delegație de activiști A.R.L.U.S. a vizitat Uniunea Sovietică. Clișeul de mai sus îi arată în fața Muzeului Lenin din Leninskie Gorki.

LITERATURĂ-ARTĂ-ŞTIINŢĂ

O după amiază la Muzeul teatral din Leningrad

VALENTIN SILVESTRU

Ca să străbaţi numeroasele săli ale Muzeului teatral din Leningrad, îţi ajunge o oră. Dar ca să-l cunoşti bine ai nevoie probabil măcar de o săptămînă, pentru că aici se află o comoară de mărturii asupra glorioasei istorii a artei teatrale ruse şi sovietice, strînse şi aranjate cu acea grijă şi dragoste deosebită pe care o întîlneşti pretutindeni în Uniunea Sovietică faţă de valorile trecutului.

Insoţindu-mă cu amabilitate în tot cursul vizitării Muzeului, tovarăşul A. N. Kocetov, directorul instituţiei, mi-a dat informaţii preţioase, atît asupra celor expuse cît şi asupra organizării şi principiilor de activitate ale unei asemenea unităţi. Aleksei Nikolaevici e un om cu statura şi mersul sprinten, cu ochii încă tineri — numai barba blondă arată că poartă în spate multe ierni.

— Mişcarea teatrală din Rusia, pînă la Revoluţia din Octombrie — îmi explică tovarăşul Kocetov — este prezentată pe două mari compartimente: teatrul dramatic şi teatrul muzical. Pentru epoca de după Revoluţie ele sînt înfăţişate împreună.

In prima sală luăm cunoştinţă de momente de la începuturile teatrului muzical rus (secolul XVIII) prin fotografii, stampe, desene, costume. In aceeaşi sală e înfăţişată istoria creării scenice a operei ruse, cuprinzîndu-se figurile şi momentele cele mai însemnate de la începuturile acestei istorii. Sala e dominată de un bust admirabil al lui Glinka, executat de sculptorul Travpanski, în 1871. La moartea sculptorului, văduva lui a dăruit bustul Muzeului. Se află în Muzeu şi alte sculpturi sau picturi reprezentînd figuri şi momente din istoria teatrului rus şi sovietic. Unele din aceste lucrări au fost primite în dar, altele s-au achiziţionat de către Muzeu cu ocazia diferitelor expoziţii publice, iar cea mai mare parte a fost realizată la comanda Muzeului, care are o strînsă legătură cu numeroşi pictori, graficieni, sculptori şi machetişti.

In a doua jumătate a secolului XIX opera rusă a cunoscut o mare dezvoltare. Cîntăreţi celebri au dat viaţă unor roluri de neuitat din „Ivan Susanin“, „Boris Godunov“, „Rusalka“, „Eugen Oneghin“... In faţa schiţelor şi fotografiilor reprezentîndu-l pe uriaşul Feodor Şaliapin, zăboveşti mai multă vreme atras de statura impozantă a marelui bas rus, de privirea pătrunzătoare, care te sfredeleşte, de măreţia gestului teatral. Priveam tăcut pe Şaliapin-Farlaf prins într-o poză extrem de sugestivă într-un spectacol al Teatrului Marinski din 1904, cînd deodată am tresărit cu nespusă surprindere: i-am auzit vocea puternică, profundă şi gravă, cîntînd aria lui Farlaf, aşa cum numai Şaliapin ştia s-o cînte. M-am întors întrebător către Aleksei Nikolaevici. Mi-a făcut semn să ascult mai departe şi cînd s-a terminat m-a lămurit: Muzeul posedă o bogată colecţie de discuri cu vocile marilor cîntăreţi şi artişti ruşi şi sovietici. Muzeul are o staţie proprie de emisie. Cînd grupuri de vizitatori se opresc în faţa panourilor reprezentînd aspecte din viaţa unui artist de seamă, îl şi aud cîntînd sau recitînd tocmai în rolul în care e înfăţişat. Prin aceeaşi staţie se transmit vizitatorilor conferinţe explicative, li se atrage atenţia asupra unor detalii, li se comunică date istorice. Difuzorul din fiecare sală e un ghid prietenos, nevăzut, care te însoţeşte prin frumoasa călătorie în lumea teatrului.

Creaţiilor unor mari dramaturgi sau compozitori li s-au rezervat cîte un perete în sălile din vremea corespunzătoare. De pildă, muzica dramatică a lui Rimski-Korsakov e înfăţişată aici prin decorurile celor 13 opere ale sale, care încadrează un portret al autorului. Acesta este un alt mod de a grupa datele despre o perioadă din istoria teatrului muzical şi un alt gen de prezentare, căci fiecare schiţă de decor este făcută de un alt pictor şi reprezintă o lucrare originală. Ele sînt executate de cei mai mari scenografi ai teatrelor de operă din secolul XIX şi începutul secolului XX. Tovarăşul Kocetov îmi atrage atenţia asupra amănuntului interesant că în acea vreme, cei mai buni pictori de teatru erau în acelaşi timp şi reputaţi portretişti, peisagişti, maeştri ai compoziţiei în grafică etc. Ei au asigurat operelor ruse montări de mare răsunet. Tradiţia cadrului plastic în unele din ele e păstrată pînă astăzi; la una din operele lui Rimski-Korsakov montarea pictorului Fokin pe scena Teatrului Mare de Operă şi Balet din Leningrad se respectă întocmai şi acum.

O parte a aceleiaşi săli e consacrată operelor lui Ceaikovski. Aici sînt la loc de cinste dirijorii care au condus orchestrele teatrelor la premierele operelor lui Piotr Ilici. Parcurgem apoi camerele unde se păstrează documentele cu privire la istoria teatrului dramatic. Se perindă aici teatrul de iobagi de la curtea unui mare nobil, un manuscris al piesei „Prea multă minte strică“, un decor al spectacolului „Revizorul“, chipul luminat de flacăra unui talent neobişnuit al marelui actor Şcepkin, afişe de la premiere cu piesele lui Ostrovski... Teatrului Academic de Artă, MHAT, întemeiat la Moscova de K. S. Stanislavski şi Nemirovici-Dancenko îi este rezervată o sală întreagă. Aici pot fi întîlnite documente despre montarea pieselor lui Anton Pavlovici Cehov pe toate scenele din lume.

Ca în orice muzeu sovietic, se acordă şi aici însemnătate tuturor materialelor care pot ilustra un anume moment istoric. Alături de textele pieselor, portretele picturale, sculpturale sau fotografice ale interpreţilor, alături de schiţe de decoruri, costume, podoabe, am văzut şi multe lucruri mărunte, dar în faţa cărora te opreşti cu emoţie: bagheta unui dirijor de operă; o pagină dintr-un manuscris cu sublinierile unui regizor; un semn de carte al unei mari actriţe; într-o vitrină specială, pantofii de scenă cu care a dansat de la debut pînă în anul 1945 Galina Ulanova.

O mare suprafaţă ocupă în sălile Muzeului istoria teatrului dramatic şi muzical sovietic din anii postbelici. Aici materialul e deosebit de bogat, ales cu minuţiozitate şi expus în aşa fel încît poţi urmări în acelaşi timp evoluţia dramaturgilor de seamă, pînă la zi, istoria punerii în scenă a celor mai importante piese din repertoriul sovietic, dezvoltarea unor regizori şi actori cunoscuţi, istoria în această perioadă a celor mai bune teatre sovietice.

După ce ai vizitat tot Muzeul, ai la dispoziţie un mare număr de albume, care înfăţişează istoria spectacolelor celor mai apreciate. Din 1953, în urma unei hotărîri a Ministerului Culturii al U.R.S.S., după fiecare premieră, teatrul trimite Muzeului un „dosar personal“ al spectacolului, cuprinzînd un complet de fotografii de la repetiţii şi de la spectacol, afişe, programe, textul piesei şi orice alte materiale care se socoate că vor putea contribui la buna edificare a cercetătorului actual şi a celui din generaţiile viitoare. Dispoziţia se referă la teatrele din Moscova şi Leningrad dar, de la apariţia ei, Muzeul primeşte asemenea dosare şi de la multe teatre din republici unionale şi din regiuni îndepărtate.

— Acestea sînt numai o parte din bunurile Muzeului — mi-a spus Aleksei Nikolaevici, cînd ne-am aşezat să ne odihnim, după ceasurile de preumblare prin săli. Cam 3.000 de exponate. Alte 300.000 se află în depozite, unele aranjate în aşa fel încît pot fi puse la dispoziţia vizitatorilor, la cererea lor.

Pentru a mări mereu colecţiile, colaboratorii muzeului se întîlnesc cu reprezentanţi ai diferitelor instituţii de artă sau cu oameni din lumea artei, achiziţionînd fără încetare tot ce poate interesa istoria teatrului. Muzeul primeşte mereu daruri de la alte muzee sovietice şi de peste hotare, de la teatre sovietice şi străine şi trimite la rîndul său asemenea daruri altora. Marii artişti lasă moştenire muzeului lucruri preţioase care i-au însoţit într-o viaţă întreagă de creaţie. Pe lîngă Muzeu activează o comisie de pictori şi sculptori care imortalizează cu penelul şi cu dalta chipuri de artişti şi momente din spectacole. In Muzeu funcţionează fără întrerupere laboratorul fotografic propriu, care execută lucrări necesare Muzeului, dar mai ales mii şi mii de reproduceri după exponatele Muzeului, cerute în toată lumea.

Apoi vizitatorii... E un fluviu nesfîrşit de vizitatori, bineînţeles nu numai din Leningrad. Cei mai mulţi vin în grupuri. Pentru a face mai cunoscut Muzeul şi pentru buna întocmire a vizitării sălilor sale, pentru legătura cu organizaţiile de mase care propun vizite colective, a fost nevoie să se înfiinţeze în cadrul instituţiei un aşa numit „Birou de excursii“ cu ghizi de înaltă calificare (teatrologi, absolvenţi ai facultăţilor de teorie şi istoria artelor plastice, cercetători ştiinţifici etc). In Muzeu se duce o intensă muncă metodologică, ale cărei rezultate sînt împărtăşite cu dărnicie şi altora. Aici au loc adesea consfătuiri ştiinţifice în probleme muzeale dar şi pe tărîmul istoriei teatrului.

In singura zi pe săptămînă cînd porţile Muzeului sînt închise pentru public, cînd în Muzeu e linişte deplină şi personalul lucrează în camerele de studii, undeva în una din săli, un număr de tineri cu caietele pe genunchi ascultă cu atenţie pe profesorul lor de muzeistică teatrală şi metodologie muzeală predînd lecţii legate de tot ceea ce e în jurul lor. Aceştia sînt studenţii institutelor artistice din Leningrad care urmează facultativ cursurile lui Aleksei Nikolaevici Kocetov.

Inainte de a părăsi Muzeul, la rugămintea directorului, m-am aşezat la masă în faţa albumului pentru public, să-mi scriu impresiile. Erau acolo însemnări felurite ale unor simpli cetăţeni sovietici, ale unor mari artişti de teatru şi cinematograf; se aflau semnăturile multor oaspeţi de peste hotare, oameni care călătoriseră mii şi mii de kilometri ca să ajungă aici şi care-şi exprimau bucuria de a fi cunoscut cu ajutorul muzeului un aspect atît de semnificativ al grijii statului sovietic pentru bunurile culturale.

Am scris şi eu, nu fără emoţie, că mă înclin cu adînc respect în faţa oamenilor sovietici care de decenii au strîns şi string aici, în frumosul Muzeu teatral din Leningrad, o comoară culturală care îţi îmbogăţeşte sufletul şi mintea şi care-ţi naşte firesc un sentiment de recunoştinţă pentru alcătuitorii şi păstrătorii ei.

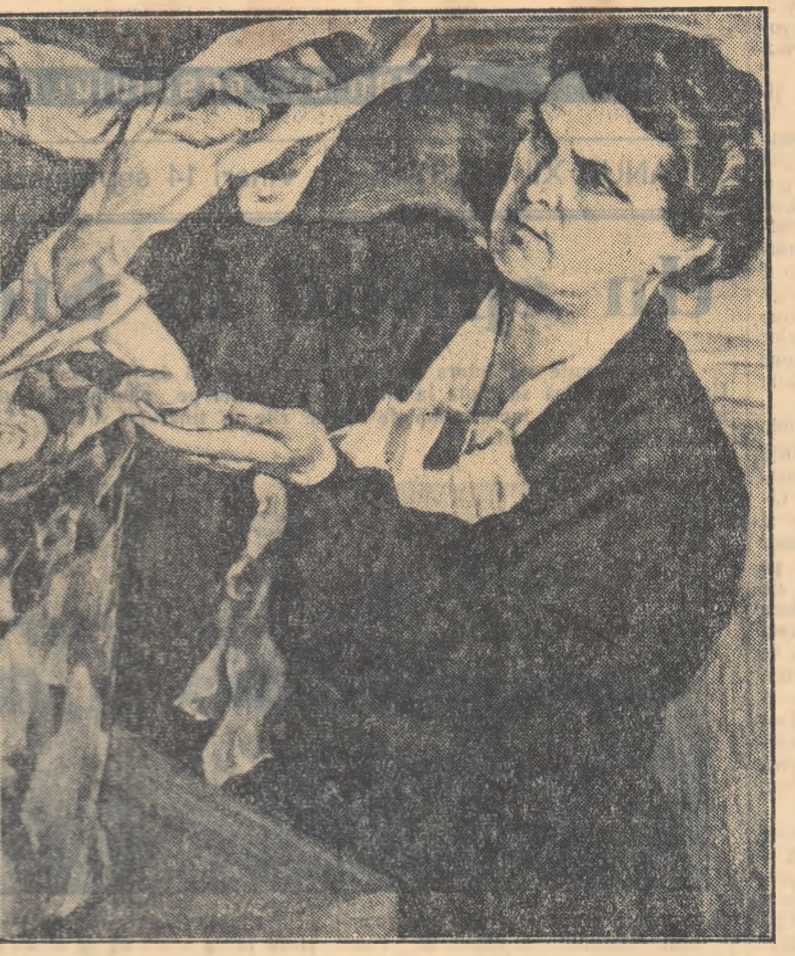

M. I. NESTEROV „Portretul Verei Muhina“

SERGHEI SMIRNOV

Siberia

Grohoteşte trenul despicînd
Depărtări de stepă, ceaţă grea,
Şi pustietate de taiga.

Tristă e taigaua şi suspină:
— Geaba-mbătrînii!
Hai, tinereţe,
vin'odată-aicea, vină!

Cu întindere de basm ţărina spune:
— De-ar veni tractoare, pluguri bune!
Vîntul cel nomad cu-obrajii proaspeţi
Suflă:
— Hai, ieşiţi să-ntîmpinăm pe oaspeţi!

Vin aicea, curajoşi, flăcăi şi fete,
Care-or şterge-ale pustietăţii pete...

Vremea aşteptată va să vină —
Ea doboară-n trîntă-acum un fluviu
Ea răsună în sirena de uzină;
Asta-i numai marele preludiu...

Cresc pe cîmp pestriţe flori ca stamba,
Unde fi-vor mari livezi şi mări de spic
Freamătă pădurea, fabrici să ridice...

Pînă atuncea cu înfrigurare
Tremură pămîntul de-aşteptare!

In romîneşte de GEORGE DAN

CARNET

Teatrele Moscovei îşi aşteaptă spectatorii

Teatrele din Moscova păşesc în noua stagiune cu un repertoriu variat şi interesant.

Printre piesele noi ale dramaturgilor sovietici care vor fi jucate în noua stagiune se află „Hotelul Astoria“ de A. Stein, care înfăţişează lupta partidului şi eroismul oamenilor sovietici în perioada blocadei Leningradului, precum şi piesa „Sonetele lui Petrarca“ de N. Pogodin, care tratează problema moralei. Ambele piese vor fi jucate pe scena teatrului „Maiakovski“. Colectivul acestui teatru va monta piesa „Prieteni buni“ de S. Antonov, care prezintă viaţa studenţimii sovietice, precum şi noua lucrare a lui A. Arbuzov, „Fiul rătăcitor“.

Teatrul „Mossoviet“ pregăteşte piesa „Bătălia“ de G. Nikolaeva, precum şi piesa „Rană grea“ de I. Cepurin.

Pentru teatrul „Ermolova“, M. Svetlov a terminat o piesă în versuri, inspirată de munca tineretului pe pămînturile înţelenite. Colectivul acestui teatru mai lucrează, împreună cu scriitorul turc Nazim Hikmet, la montarea piesei „Tinereţe“, piesă consacrată prieteniei popoarelor.

Deosebit de interesant este repertoriul teatrului „Comsomolul leninist“. In cinstea sărbătorii lui Octombrie teatrul va prezenta două piese pe teme istorico-revoluţionare. Prima, „Izvorul puterii“ de Popov, prezintă viaţa şi activitatea lui Lenin în anii dinaintea revoluţiei. A doua, „Rîndunica“ de L. Solomianskaia, înfăţişează întemeierea primului detaşament de comsomolişti din Moscova. Pe scena acestui teatru se vor juca şi piesele „Copii maturi“ de A. Zak şi I. Kuzneţov, precum şi „Fata din fabrică“ de A. Volodin.

In afara piesei lui Nazim Hikmet: „A existat oare Ivan Ivanovici?“, colectivul teatrului de satiră mai lucrează la montarea unei noi comedii satirice după romanul foileton „Nu treceţi pe de lături“ de B. Egorov, I. Polişciuk şi B. Privalov—care demască conformismul şi carierismul, precum şi la montarea piesei „Misteria-buff“ de Maiakovski.

Teatrele din Moscova au inclus în repertoriul noii stagiuni şi cîteva din cele mai valoroase piese clasice sovietice, printre care „Primul corp de cavalerie“ de V. Vişnevski, „Aristocraţii“ de N. Pogodin, „Grădinile din Polovceansk“ de L. Leonov, „După douăzeci de ani“ de M. Svetlov etc. Un eveniment artistic va constitui montarea piesei „Boris Godunov“ de Puşkin, la teatrul care poartă numele marelui poet.

Iubitorii de teatru vor putea vedea trăind pe scenă eroii lui Dostoevski din operele „Crimă şi pedeapsă“, „Idiotul“ şi „Umiliţi şi obidiţi“.

Repertoriul teatrelor din Moscova va cuprinde de asemenea piese ale clasicilor apuseni, printre care „Richard al III-lea“ şi „Regele Lear“ de Shakespeare.

In actuala stagiune, publicul moscovit va avea prilejul să facă cunoştinţă şi cu unele lucrări ale dramaturgilor din ţările de democraţie populară, cu piese ale autorilor progresişti din ţările capitaliste. Vor fi prezentate piesele „Domnul Puntila şi sluga lui Matty“ de Berthold Brecht, „Ultima noapte“ de dramaturgul polonez Z. Skrovronski, „Bravul soldat Şweik“ după romanul lui Haşek, baletul „Legenda orhideelor“ de compozitorul iugoslav S. Hristici, comedia muzicală romînească „Ana Lugojana“ de compozitorul Filaret Barbu etc.

Un academician francez membru «honoris causa» al Universităţii Lomonosov

Savantul francez Arnaud Danois întreţine legături strînse cu matematicienii sovietici de aproape 3 decenii. El a participat la 3 congrese ale matematicienilor sovietici, precum şi la sesiunea ştiinţifică jubiliară consacrată celei de a 200-a aniversări a Universităţii de stat M. V. Lomonosov.

Matematicianul francez a vizitat Moscova şi anul acesta. Cu acest prilej, el a ţinut cîteva prelegeri în faţa profesorilor, aspiranţilor şi studenţilor Universităţii de Stat din Moscova.

La plenara lărgită a Uniunii matematicienilor de pe lîngă facultatea de mecano-matematică, Arnaud Danois a fost ales membru „honoris causa“ al Universităţii de Stat M. V. Lomonosov.

Orchestra simfonică din Boston la Moscova

La 8 septembrie, în marea sală a Conservatorului „P. I. Ceaikovski“ din Moscova, a avut loc primul concert al Orchestrei simfonice din Boston (S.U.A.). Inainte de concert, artistul emerit al R.S.F.S.R. N. Anosov, a adresat muzicienilor americani un călduros salut. Luînd cuvîntul în numele formaţiei muzicale pe care o conduce, dirijorul Charles Munch şi-a exprimat satisfacţia de a concerta în faţa spectatorilor sovietici.

Orchestra simfonică din Boston a executat simfonia a treia „Eroica“ de Beethoven, simfonia a IV-a de compozitorul american contemporan Walter Piston şi suita a doua „Daphnis şi Chloe“ de Ravel.

Numerosul public aflat în sală, printre care membri ai corpului diplomatic, ziarişti sovietici şi străini au aplaudat îndelung concertul orchestrei simfonice americane.

O expoziţie Dreiser

Cu ocazia aniversării a 85 de ani de la naşterea marelui scriitor american Theodore Dreiser, la Biblioteca de stat pentru literatură străină din Moscova s-a amenajat o expoziţie comemorativă. In cadrul expoziţiei, printre altele, au fost expuse exemplare din opera marelui scriitor în limbile: engleză, franceză, germană, maghiară, poloneză şi cehă.

La expoziţie se află expus şi volumul intitulat „Dreiser îşi îndreaptă privirile spre Rusia“, lucrare concepută în urma călătoriei scriitorului prin Uniunea Sovietică, în anii 1927-1928.

Din opera marelui scriitor american, au apărut în Uniunea Sovietică 110 ediţii în unsprezece limbi, într-un tiraj total de aproximativ 8 milioane exemplare.

Cînd ţi-e scris să te însori...

— Schiţă —

de BORIS LASKIN

In ajunul zilelor de odihnă ne întîlnim ca de obicei la clubul Academiei militare unde băieţii noştri, oameni cu haz, ne scutesc de osteneala de a mai invita persoane străine care să ne ajute să petrecem momente plăcute.

In urmă cu vreo săptămînă, se răspîndise zvonul neliniştitor că maiorul Sokolov este pe cale să părăsească rîndurile noastre, ale burlacilor, neclintite pînă atunci. Este deci lesne de înţeles de ce, sîmbătă seara, cînd Sokolov şi-a făcut apariţia în salon ceva mai tîrziu ca ceilalţi, gînditor şi cam distrat, discuţia s-a înfiripat în jurul acestui subiect, aşa dintr-odată, fără nici un preambul, cum spun diplomaţii.

— Orice s-ar spune — începu ironic căpitanul Kozacenko, dragostea pune o pecete anume asupra omului: privirea îi devine fixă, un zîmbet nedefinit rătăceşte în colţul buzelor, cuvintele pe care le scoate n-au nici o legătură între ele. Aceste semne alarmante şi îndeobşte cunoscute — continuă el — îşi au ca să zicem aşa, antecedentele lor. Indrăgostitul începe să-şi piardă memoria, uită complet de cei care l-au îndrumat pe această cale spinoasă, dar în genere plăcută şi plină de bucurii...

— Ar fi interesant de ştiut ce urmăreşti cu această digresiune lirică? — se burzului Sokolov.

Kozacenko clătină capul cu reproş.

— Ia priviţi-l cum arată! A?... Crede că prietenii lui şi mai ales eu n-avem nici un amestec în toată această poveste?

— Omul îşi făureşte singur fericirea — rosti Sokolov solemn şi, fără să-l observe Kozacenko, ne făcu cu ochiul.

— Aha, aşa stau lucrurile! — se indignă Kozacenko. — Ei bine! Vă rog, atenţie, tovarăşi ofiţeri! Tot sîntem între noi; este cazul să descurcăm puţin lucrurile.

Apropiarăm scaunele şi căpitanul începu să pună întrebări cu tonul unui procuror:

— Tovarăşe maior, puteţi să ne spuneţi ce anunţ aţi dat nu de mult?

— Unul cu totul obişnuit: „Ofiţer necăsătorit, caută cameră de închiriat pentru un an“.

— Minunat! Şi ce număr de telefon aţi indicat în acest anunţ?

— Deoarece n-am telefon, am dat numărul d-tale. Ei, şi ce-i cu asta?

— O clipă! Intr-adevăr, aşa stau lucrurile. Eu serile mi le petrec acasă. Lucrez în linişte la conspectele mele de istorie militară şi deodată ţîrîie telefonul şi sînt nevoit să las baltă totul. De ce? Pentru că cei care vor să închirieze camere ofiţerilor necăsătoriţi, mie îmi telefonează. Eu, ca să zic aşa, în detrimentul studiului, notez plin de abnegaţie adresele şi numerele de telefon şi, ca rezultat, iacă, în loc de mulţumiri, îmi este dat să aud de la maiorul Sokolov declaraţii lipsite de recunoştinţă, cam de felul celeia pe care aţi auzit-o adineauri: „Omul îşi făureşte singur fericirea!“

— Eu, totuşi, continui să-mi menţin părerea... — protestă Sokolov.

Kozacenko ridică însă mîna, oprindu-l:

— O clipă! O să-ţi dea cuvîntul. Ascultaţi! Mai mult decît atît! M-am dus într-o seară la teatru şi la plecare i-am rugat pe ai casei să noteze numerele celor care vor telefona în lipsa mea. Nu ştiu cum s-a făcut, dar în seara aceea îmi telefonează maiorul Fomin. Rog pe maiorul Fomin să confirme spusele mele. Nu-i nevoie, puteţi răspunde şezînd, zise Kozacenko lui Fomin, deşi acesta nici nu avusese de gînd să se ridice de pe scaun.

— Lucrurile s-au petrecut cam aşa, tovarăşi ofiţeri — începu Fomin, împrumutînd tonul grav al lui Kozacenko. — In seara aceea fusesem pe la sora mea, la Katiuşa, şi de acolo i-am telefonat lui Kozacenko. Voiam să-i propun să facem amîndoi duminică o escapadă cu schiurile. Nu l-am găsit acasă şi, pentru orice eventualitate, am lăsat numărul de telefon al surorii mele.

— Totul e perfect exact! — confirmă Kozacenko. — Lista cu numerele de telefon, printre care şi al Katiuşei Fomina, Sokolov de la mine a primit-o.

— Nici nu vă puteţi închipui ce s-a petrecut a doua zi! — zise Fomin zîmbind.

Sokolov, instalat comod într-un fotoliu adînc, părea că n-are ochi decît pentru revista pe care o răsfoia. Ba mai mult, s-ar fi putut crede că operaţia lui Fomin nici nu-l priveşte.

— Acum cîtva timp — continuă Fomin, fără a se sinchisi de nepăsarea maiorului — a sosit la Moscova fratele meu mai mare, Fedor, directorul unui S.M.T. din regiunea Briansk. A găzduit la Katiuşa, care are locuinţă bună. — Aiune aici, Fomin se întoarse către Sokolov: — Aşa-i că are locuinţă bună?...

— Bună — confirmă Sokolov trezit din visare — foarte bună!

— Trebuie să vă mai spun că fratele meu Fedor e un vînător pasionat. Are cele mai felurite arme şi nişte cîini minunaţi, cu o înaltă şcoală de dresaj. De data aceasta a adus cu sine şi un căţel. Un setter gordon admirabil. Nu avea însă cine să i-l îngrijească şi de aceea era hotărît să-l vîndă. Pentru aceasta a lipit lîngă casă vreo cinci anunţuri...

— Prea te-ai îndepărtat — îl întrerupse Kozacenko — te rog, revino la chestiune!

— Lasă-l să vorbească — zîmbi Sokolov. De căţel o să mai fie nevoie ca să zicem aşa, pentru subiect.

— Da — continuă Fomin. Fedor s-a dus într-o seară la cinematograf şi, înainte de plecare, i-a spus soră-si: „Katiuşa, mi-a făgăduit un tovarăş că o să treacă pe la mine. E un tovarăş de front, am fost internaţi amîndoi în acelaşi spital. El pentru o contuzie. E un flăcău minunat, numai că uneori vorbeşte cam fără rost. Bineînţeles, din pricina contuziei... Dacă se întîmplă că începe să-ţi vorbească de spital, schimbi discuţia şi gata. Asta-i una, şi încă ceva. Dacă vine vreun cumpărător, nu te grăbi să arăţi căţelul. Străduieşte-te mai întîi să afli ce fel de om este. Dacă e vreun sfrijit sau dacă, în general, nu-ţi inspiră simpatie, să nu-l vinzi. Cu un astfel de vînător, un cîine nu poate s-o ducă decît rău“.

Fomin făcu o pauză.

— Ei şi? Ce a fost mai departe? — îl năpădiră cu întrebările.

— Mai departe să vă spună el — făcu Fomin cu capul, bătîndu-l pe umăr pe Sokolov.

Sokolov servi tacticos o ţigaretă şi începu să se scotocească înciudat prin buzunare. Atunci, ca la o comandă, scăpărară cîteva chibrituri. „Hai, nu ne mai chinui! Povesteşte!“ îl conjurară cîteva voci.

— Mai departe, lucrurile s-au petrecut aşa. Am luat de la Kozacenko lista cu numerele de telefon şi am telefonat la primul număr. Era o cameră nepotrivită. A doua, era prea departe de Academie. Telefonez atunci la al treilea număr şi spun: „In legătură cu anunţul“. Imi răspunde o voce melodioasă de femeie: „Dacă aveţi timp, îmi spune vocea, veniţi chiar acum“. Şi-mi dă adresa.

Sosesc, sun şi intru în apartament unde mă întîmpină o tînără fermecătoare. M-am prezentat: „Maiorul Sokolov“. Ea îmi răspunde: „Bună ziua! mă cheamă Fomina!“

Intrăm în cameră. Luminoasă, confortabilă, în fine o cameră pe placul meu. Răspîndite peste tot, o mulţime de cărţi. Gîndesc: „Ce plăcut! Par să fie oameni culţi“.

Ea mă invită:

„Dar luaţi loc, vă rog!“.

Iau loc, încep s-o privesc, şi-i spun: „Vă cheamă Fomina? Şi eu am un prieten Fomin“.

Ea zîmbeşte plină de drăgălăşenie: „Ştiu, ştiu...“

Eu continui: „Am fost vecini. Uite aşa — îi arăt eu — stătea patul lui şi aşa al meu...“

Deodată observ că fata mă priveşte parcă speriată, parcă cu compătimire şi deodată mă întrerupe: „Aţi ascultat „Carmen“? Un artist bulgar a interpretat nu de mult aria lui José“.

Ii răspund: „Nu, din păcate n-am ascultat-o, şi continui. Uite aici se afla patul lui şi colo al meu. Imi amintesc că odată...“

Ea mă întrerupe din nou: „Aţi observat ce iarnă aspră e anul acesta?...“

Mă gîndesc: „Ce fată stranie!“ — dar nu apuc să scot iarăşi o vorbă că ea mă şi întreabă: „Ei, cum vă place la noi?“

M-am ridicat. Cercetez cu deamănuntul camera, pipăi caloriferul, ciocănesc în perete, mă interesez dacă zidul despărţitor e bun şi apoi îi spun: „Imi place. Bună încăpere! Locuiesc multe persoane aici?“.

„Nu. Bunica, nepoata şi eu. E drept că acum e şi Fedea aici. Dar o să plece în curînd“.

Văd că iar mă priveşte nu ştiu cum. Ii spun: „Scuzaţi, dar am impresia că vă temeţi de mine“.

Ea clătină capul: „N... nu... nu-i nimic!...“

Atunci o întreb: „Cu ce vă ocupaţi dacă, bineînţeles, nu-s indiscret?“

Ea răspunde: „Termin institutul de teatru, facultatea de regie“.

„Ah, aşa!... Interesant... Dar gaze aveţi?...“

Văd deodată că se dă înapoi şi-mi spune cu o voce tremurătoare: „Fedea o să vină abia peste o oră. Poate că vreţi să veniţi altădată?“

„Care Fedea? Nu cunosc nici un Fedea“.

„Oh, — sare dînsa — se vede că am greşit. Aţi venit probabil în legătură cu anunţul, da?“

„Bineînţeles“.

„Doamne sfinte! Mi s-a luat o piatră de pe inimă! Eram convinsă că sînteţi... contuzionat“.

„Nu îi spun eu, n-am fost şi nici n-am de gînd să fiu. Dar să ne întoarcem la anunţ. Ce puteţi să-mi propuneţi?“

Văd că fata se codeşte, mă priveşte sfios, pe furiş.

„Scuzaţi-mă, îmi spune dînsa, dar vreau să vă întreb ceva. Poate că o să vă pară curios, vă rog însă să-mi povestiţi cîte ceva despre dumneavoastră. Ce fel de om sînteţi?“

„Cu plăcere, îi răspund, nu văd nimic ciudat în întrebarea dumneavoastră. E chiar o întrebare la locul ei. Ce să vă povestesc despre mine... Sînt ofiţer necăsătorit. In prezent studiez. Invăţ mult. Beau puţin şi numai cu prieteni, mă interesează arta, îmi place fotbalul...“

„Spuneţi-mi... sînteţi un om bun?“

„Deocamdată nu s-a plîns nimeni de felul meu de a fi“.

„Imi pare foarte bine. Dar cum... vă purtaţi cu cîinii?“

„Ce întrebare!“ — gîndesc eu. Cu toate acestea îi răspund cît se poate de calm: „Dacă nu-s prea mulţi mă port foarte bine“.

„In cazul nostru, după cum cred că ştiţi e vorba doar de un singur cîine“.

De fapt nu ştiam nimic, dar, pentru orice eventualitate, caut s-o liniştesc: „Cu un singur cîine mă împac cît se poate de bine. Cum se spune, găsesc chiar un limbaj comun...“

Fata începe însă să rîdă şi-mi spune printre hohote: „Sînteţi sigur că spuneţi adevărul?“

„Desigur, încerc eu s-o conving, dar asta n-are nici o importanţă“.

„Ba nu, este important. Chiar foarte important! Dacă nu v-ar fi fost dragi cîinii, nici n-ar fi avut rost să stăm de vorbă“.

„Ce vreţi să spuneţi cu asta?“... — mă supăr eu puţintel.

Ea nu-mi răspunde nimic şi, deodată, scoate de undeva, de sub masă, o căţeluşă mică, foarte simpatică şi mi-o întinde. Am luat-o în braţe. Căţeluşa scheună prietenos o dată, de două ori, după care, ca supremă dovadă de prietenie, reuşeşte să ajungă la nas şi să mi-l lingă.

Mă uit la căţeluşă şi gîndesc: „Fiecare om cu ciudăţeniile lui. Se pare că fata asta adoră cîinii“.

Şedeam tăcuţi şi ne priveam unul pe altul. Nu ştiu ce impresie i-oi fi făcut eu, dar ea mi-a plăcut grozav. Şi, iată că mă trezesc spunîndu-i: „Despre mine v-am tot spus. Aştept să aud cîte ceva şi de la dumneavoastră...“

„Cu plăcere. La început cîteva cuvinte despre părinţi. Sper că asta vă interesează!“

Ii răspund: „Bineînţeles, devreme ce şi părinţii locuiesc aici“.

„Nu — îmi răspunde dînsa grăbită. Se află la Fedea, la fratele meu, în regiunea Briansk. Acolo sînt păduri, cîmpii, se simt cu totul altfel, în elementul lor.“

„Desigur, cum să nu, au dreptate. Acolo este cu totul altceva, alt aer, alt...“

„Cam aceasta ar fi despre părinţi. Tatăl şi mama sînt minunaţi. Amîndoi au medalii. Ba tatăl are chiar două“.

„Foarte interesant — o întrerup eu — dar întrucît nu locuiesc aici, mă interesează, ca să spun aşa, doar în mod secundar“.

„Inţeleg. In genere însă, mai priviţi-o, gîndiţi-vă. Nu v-o dau cu sila. Vă aduc şi buletinul...“

„Lăsaţi, nu e neapărată nevoie. Doar văd cu cine am de-a face. Trebuie să vă spun însă că-mi trebuie doar pentru un an...“

„Pentru un an? — se miră fata. — Şi... ce o să faceţi pe urmă cu ea? In seama cui o s-o daţi?“

„Pe urmă, continuai, termin cursurile, capăt numirea şi plec. Doar o închiriaţi temporar. Ca să zic aşa — glumesc eu — o arendaţi...“

Deodată sar în sus. Ochii fetei s-au holbat asupra mea îngrijorător de tare. Printre buze i se strecoară cuvinte nearticulate:

„Ce spuneţi!? Despre ce vorbiţi?“

„Cum despre ce — fac eu nedumerit — despre cameră!“

„Care cameră?“

„Camera asta...“

Atunci, ea îşi ridică braţele într-un gest de nemaipomenită uimire şi izbucneşte:

„Scuzaţi, dar nu înţeleg. Cum aţi nimerit aici?“

„Am venit după anunţ“.

„După anunţul nostru?“

„Nu! După anunţul meu: „Ofiţer necăsătorit, caută cameră de închiriat pe un an!“

Deodată văd că fata izbucneşte în cascade de rîs care par că n-or să se mai termine. „Ascultaţi-mă — caută ea să-mi spună printre hohote — eu eram sigură că aţi venit pentru căţeluşe!“...

Şi rîde, rîde într-una cu hohote, căţeluşa latră să răguşească, nu alta, iar eu stau uimit pe scaun şi nu reuşesc să pricep nimic, dar absolut nimic. Puteţi să vă închipuiţi cum m-am simţit!

In toiul nedumeririi, intră deodată în odaie un bărbat, fratele ei, Fedea. Il privesc: leit maiorul Fomin.

Fata începe să-i povestească nemaipomenita noastră discuţie şi începem toţi trei să rîdem şi iar să rîdem, atît de tare, că s-au adunat vecinii pe la ferestre.

Aşa am cunoscut-o pe Katiuşa. A doua zi m-am întîlnit din nou cu ea. Mă invitase la spectacolul „Cu dragostea nu-i de glumit“. In sală ne-am amintit din nou de întîmplarea din ajun şi, în plin spectacol, ba chiar în momente cu totul nepotrivite, ne-am pornit din nou pe rîs, de a început toată lumea să ne privească ciudat.

Cînd se potoliră hohotele de rîs, de data aceasta ale ofiţerilor adunaţi în salonul clubului Academiei, Kozacenko, ştergîndu-şi ochii înroşiţi de lacrimi, ne spuse:

— M-da!... Văd că rolul meu în toată povestea asta nu-i nici primul, dar nici ultimul... Cum să procedez mai departe?... Dacă mai telefonează cineva şi-mi propune o cameră să mai notez numerele de telefon?

Maiorul Sokolov nu-i răspunse pe dată. Schimbînd o privire complice cu Fomin se ridică în picioare stînjenit şi vădit încurcat, ca oricare îndrăgostit, mărturisi cu vocea înecată de emoţie: „Cred că nu mai e nevoie să notezi“.

— Căci acum are cameră — îl completă cu ton protector Fomin.

— Inţeleg, înţeleg — mormăi binevoitor, zîmbind, Kozacenko — acum există camera, dar nu mai există ofiţerul necăsătorit.

Din activitatea A.R.L.U.S.

Noul an de învățămînt popular al limbii ruse

ION COLESNIC

șeful secției culturale din Consiliul General A.R.L.U.S.

La 15 septembrie se deschide în întreaga țară anul de învățămînt popular al limbii ruse. Acest eveniment este așteptat cu viu interes de către mii și mii de oameni ai muncii de toate vîrstele și profesiile — muncitori, țărani muncitori, intelectuali, care sînt dornici să învețe limba rusă. Cunoscînd limba rusă, oamenii muncii din țara noastră pot să se apropie mai ușor, nemijlocit, de comorile literaturii și artei ruse și sovietice; pot să învețe mai temeinic din experiența bogată a constructorilor comunismului — experiență care s-a dovedit în practica de fiecare zi un ajutor prețios.

A.R.L.U.S.-ului îi revine sarcina de seamă de a organiza învățămîntul popular al limbii ruse. Pe baza experienței dobîndite în anii trecuți, Consiliul General A.R.L.U.S. a luat măsuri menite să ducă la îmbunătățirea învățămîntului popular de limba rusă.

In anul de învățămînt 1956—1957 vor funcționa cursuri populare de limba rusă ciclurile I, II și III. De asemenea, pentru cei care au terminat cele trei cicluri și doresc să se perfecționeze, se organizează cicluri de avansați. Cursurile vor dura 8 luni.

Invățămîntul popular de limba rusă va fi organizat mai cu seamă în întreprinderile mari, instituții, școli, cooperative, organizații obștești și cartiere. Totodată, se vor organiza cursuri populare de limba rusă pe lîngă consiliile raionale și orășenești A.R.L.U.S., pentru acei care doresc să învețe limba rusă, și n-au această posibilitate la locul lor de muncă, unde, din cauza numărului mic de salariați, nu se pot organiza cursuri. Aceste cursuri vor funcționa fie la sediul consiliului, fie la o școală, la casa de cultură sau la clubul celor care învață limba rusă.

La cererea lucrătorilor din agricultură, pe baza unei analize temeinice și a aprobării biroului regional A.R.L.U.S., se vor organiza cursuri în G.A.S., S.M.T. și gospodării agricole colective. Predarea se va face de două ori pe săptămînă, pentru ca să se dea posibilitate cursanților să parcurgă întregul material în 32 de lecții, astfel ca pînă la începerea campaniei agricole de primăvară cursurile să se poată termina.

Ținînd seama de experiența anilor trecuți, precum și de dorința exprimată de un număr mare de cursanți — mai ales din mediul intelectual — pentru cei care au posibilitate să-și însușească mai ușor materialul într-un termen scurt, se va organiza predarea limbii ruse de două ori pe săptămînă.

In organizarea actualului an de învățămînt popular s-a urmărit să se înlăture neajunsurile și lipsurile din anii trecuți. Astfel, unele organizații A.R.L.U.S. au manifestat în trecut tendința de a face înscrieri formale, cu scopul de a obține, cu orice preț un număr cît mai mare de cursuri, dintre care multe se destrămau însă în timpul anului de învățămînt. Pentru a preveni repetarea acestei greșeli, anul acesta, accentul se pune pe calitatea cursurilor. In acest scop, s-au luat măsuri de a se asigura profesori cu o pregătire temeinică — absolvenți ai Institutului „Maxim Gorki", ai facultăților de filologie, secția limba rusă, ai școlilor pedagogice cu limba de predare rusă, absolvenți ai facultăților din U.R.S.S., precum și cunoscători ai limbii ruse cu experiență îndelungată în învățămîntul de stat sau la cursurile populare de limba rusă. De asemenea, s-au luat măsuri să se organizeze cursurile la nivelul de cunoștințe al cursanților. Totodată, anul acesta s-a editat un manual nou, mai accesibil cursanților, în alcătuirea căruia s-a ținut seama de lipsurile vechiului manual și de propunerile făcute de profesorii de limba rusă. Pentru a veni în ajutorul profesorilor care predau la cursuri populare de limba rusă, au fost editate îndrumări metodice pentru fiecare manual.

La cursurile de avansați se dă posibilitatea celor care au absolvit cele trei cicluri să se perfecționeze în domenii legate de specificul muncii cursanților. Predarea la aceste cursuri se va face la alegerea cursanților după materiale sovietice ca: ziare, broșuri, reviste de specialitate etc. Profesorul, de comun acord cu cursanții, va stabili programul de învățămînt și metoda ce va fi folosită.

Consiliile regionale, raionale și orășenești A.R.L.U.S. au un rol hotărîtor în buna desfășurare a învățămîntului popular de limba rusă. Ele trebuie să aibă tot timpul în centrul atenției lor problemele învățămîntului popular de limba rusă, pe care să le sprijine prin măsuri concrete, operative. Greșesc profund acele organizații și acei activiști care consideră învățămîntul limbii ruse un fel de campanie, căreia îi acordă atenție doar la începutul și sfîrșitul anului școlar. Viața a dovedit că numai acele organizații obțin rezultate bune, care nu slăbesc nici o clipă, în tot timpul anului, atenția față de învățămîntul popular al limbii ruse.

In această perioadă, organizațiile A.R.L.U.S. și comisiile de limbă rusă regionale, raionale și orășenești trebuie să-și îndrepte atenția în mod deosebit asupra înscrierii și repartizării cursanților, astfel încît să se constituie cursuri viabile, cît mai omogene sub raportul nivelului de cunoștințe. Totodată, organizațiile noastre trebuie să acorde cea mai mare atenție problemelor de ordin organizatoric cum ar fi, de pildă, stabilirea sălilor de curs, aprovizionarea cursanților cu material didactic, fixarea orarului celui mai potrivit etc.

In această direcție, un rol însemnat revine comisiilor A.R.L.U.S., care au sarcina să preia întreaga muncă organizatorică și să contribuie la buna desfășurare a cursurilor populare de limba rusă. Profesorii fiind astfel eliberați de aceste sarcini, vor putea să se consacre cu totul asigurării unui nivel cît mai bun al procesului de învățămînt. Profesorii au datoria să se pregătească temeinic pentru fiecare lecție, să lucreze cu răbdare și perseverență cu fiecare cursant în parte.

Este necesar să se explice celor care învață limba rusă, ca de altfel orice altă limbă, ca pe lîngă orele de clasă, să acorde cea mai mare importanță studiului individual.

Un sprijin prețios sînt chemați să-l dea îndrumătorii cursurilor populare de limba rusă. Deplasîndu-se regulat pe teren și asistînd la cursuri, ei au posibilitatea să cunoască atît profesorii cît și cursanții din raionul sau orașul respectiv, să-i ajute pe loc, dacă este cazul, să-și îmbunătățească munca. Indrumătorul trebuie să asigure dezbaterea problemelor celor mai actuale ale cursurilor populare în cadrul cercurilor pedagogice, să organizeze schimburi de experiență între profesori. Pentru a avea continuitate în muncă, se recomandă ca fiecare îndrumător să însemne observațiile și recomandările sale în caietul de evidență al cursului, precum și în carnetul său personal.

Printre formele de organizare a învățămîntului popular de limba rusă care anul trecut au dat roade bune a fost și aceea folosită de Casa prieteniei romîno-sovietice din București care a organizat clubul celor ce învață limba rusă. Aci, cei care învață limba rusă găsesc în permanență un ajutor calificat, sfaturi metodologice, literatură de specialitate, discuții și conferințe etc. Această experiență e bine să fie generalizată și extinsă treptat în toate regiunile țării.

Măsurile luate anul acesta de către Consiliul General A.R.L.U.S. sînt menite să contribuie la buna organizare și desfășurare a învățămîntului popular de limba rusă, să satisfacă cererile venite din partea a tot mai mulți oameni ai muncii care doresc să învețe limba rusă.

Oaspeți din R. P. Chineză

In cadrul schimburilor de experiență organizate de A.R.L.U.S., Liao Ching-tien, secretar general adjunct al Asociației de prietenie chino-sovietică și soția sa, Chang Shu-yi, șefa secției de propagandă a consiliului orășenesc Pekin a acestei Asociații — au fost timp de 3 săptămîni oaspeți ai țării noastre. In acest răstimp, ei au avut posibilitatea să cunoască viața și realizările poporului nostru. In același timp, au luat cunoștință de activitatea A.R.L.U.S.-ului.

In ziua de 1 septembrie, în ajunul întoarcerii în patrie, oaspeții au făcut o vizită la Consiliul General A.R.L.U.S. Ei au fost întîmpinați de tovarășii Ofelia Manole, Eugen Rodan, Ion Moraru, Ilca Melinescu, Gh. Pick, de numeroși alți activiști ai Consiliului General A.R.L.U.S., reprezentanți ai presei A.R.L.U.S., ai Casei prieteniei romîno-sovietice, Consiliului orășenesc București A.R.L.U.S. etc.

Tov. Eugen Rodan a adresat un salut fierbinte oaspeților.

Răspunzînd, Liao Ching-tien și-a manifestat satisfacția pentru faptul că a putut cunoaște țara și poporul nostru.

„Din vizita făcută în țara d-voastră — a spus oaspetele — am avut multe de învățat". Oaspetele a expus apoi impresiile despre activitatea Asociației noastre.

„Țin să mulțumesc atît organizației centrale cît și organizațiilor regionale și raionale din țară, care ne-au dat cu bunăvoință toate informațiile cerute cu privire la munca A.R.L.U.S. Am constatat că munca d-voastră se desfășoară la orașe și la sate, în fabrici și uzine și am căpătat o experiență bună în acest domeniu, pe care o vom răspîndi în patria noastră".

In continuare, Liao Ching-tien a vorbit despre impresiile sale cu privire la viața poporului nostru, care construiește cu avînt socialismul. Am văzut, a spus el, combinatul siderurgic de la Hunedoara, care constituie o mîndrie nu numai a d-voastră, dar a întregului lagăr al socialismului. Am vizitat o gospodărie colectivă în Regiunea Autonomă Maghiară, unde am constatat nu numai traiul îmbelșugat al colectiviștilor, dar și frăția în care trăiește poporul romîn cu minoritățile naționale. O impresie deosebită ne-a făcut fabrica de tractoare. Și în patria noastră, ținută secole de-a rîndul în înapoiere, problema tractoarelor se pune serios. Și în această direcție noi primim ajutorul puternic al U.R.S.S. și al țărilor de democrație populară, inclusiv țara d-voastră. De aceea, la noi se spune că Uniunea Sovietică este fratele nostru mai mare, iar țările de democrație populară frați mai mici.

In continuare, Liao Ching-tien a dat amănunte prețioase în legătură cu istoricul, activitatea și organizarea Asociației de prietenie chino-sovietică.

Răspunzînd apoi întrebărilor puse de cei prezenți, oaspetele a dat prețioase informații în legătură cu felul cum se face popularizarea realizărilor științei sovietice în R. P. Chineză, cum se popularizează realizările poporului chinez în U.R.S.S., despre felul cum e organizat învățămîntul de limba rusă, modul în care se face propaganda în întreprinderi, instituții etc.

In numele Consiliului General A.R.L.U.S., tov. E. Rodan a mulțumit călduros pentru prețioasele informații și învățăminte împărtășite. Ambele noastre popoare, a spus vorbitorul, însuflețite de aceeași ideologie, care le apropie strîns, în ciuda marii distanțe dintre ele, merg alături cu fermitate pe drumul socialismului. Ne unește comunitatea de idei și de luptă și prietenia caldă pentru marele popor sovietic. Vorbitorul a rugat pe Liao Ching-tien să transmită activiștilor Asociației de prietenie chino-sovietică urări de noi succese din partea A.R.L.U.S.-ului.

Intrevederea s-a desfășurat într-o atmosferă de caldă prietenie.

O nouă manifestare a grijii pentru bunăstarea poporului sovietic

De la Congresul al XX-lea al P.C.U.S. au trecut numai șase luni. Dar cîte măsuri importante, privind ridicarea continuă a bunăstării materiale a oamenilor sovietici, au fost înfăptuite în acest răstimp! O nouă manifestare a grijii față de omul sovietic, constructorul societății comuniste, este hotărîrea „Cu privire la sporirea salariilor categoriilor de muncitori și funcționari cu salarii mici".

Consiliul de Miniștri al U.R.S.S., Comitetul Central al P.C.U.S. și Consiliul Central al Sindicatelor din Uniunea Sovietică au hotărît ca pînă la reglementarea generală a salariilor muncitorilor și funcționarilor să se sporească, cu începere de la 1 ianuarie 1957, salariile categoriilor de muncitori și funcționari cu salarii mici. Pentru muncitorii și funcționarii care lucrează nemijlocit în întreprinderile industriale, pe șantiere, în întreprinderi de transporturi și telecomunicații s-a stabilit un salariu de cel puțin 300-350 ruble pe lună. Ceilalți muncitori și funcționari, precum și personalul auxiliar inferior de la întreprinderile din orașe și așezări muncitorești vor primi cel puțin 300 ruble pe lună, iar în localitățile rurale — cel puțin 270 ruble pe lună.

Premiile, retribuirea pentru orele suplimentare și munca de noapte, sporul de salariu și indemnizațiile pentru anii serviți, precum și pentru serviciul prestat în regiunile Extremului-Nord și în localitățile asimilate acestora, în regiunile lipsite de apă și la mare altitudine, se acordă peste salariul cel mai mare stabilit de hotărîre. Tot cu începere de la 1 ianuarie 1957, se anulează perceperea impozitului pe venit și a impozitului pe celibat de la muncitorii, funcționarii și elevii ale căror salarii sau burse sînt mai mici de 370 de ruble pe lună.

Consiliul de Miniștri al U.R.S.S., Comitetul Central al P.C.U.S. și Consiliul Central al Sindicatelor din Uniunea Sovietică au hotărît să prevadă în planul economiei naționale și în bugetul de stat pe anul 1957 cheltuielile în valoare de opt miliarde de ruble pentru înfăptuirea măsurilor de majorare a salariilor categoriilor de muncitori și funcționari cu salarii mici. Aceasta va asigura majorarea în medie cu aproximativ 33 la sută a salariilor tuturor muncitorilor și funcționarilor din categoria menționată.

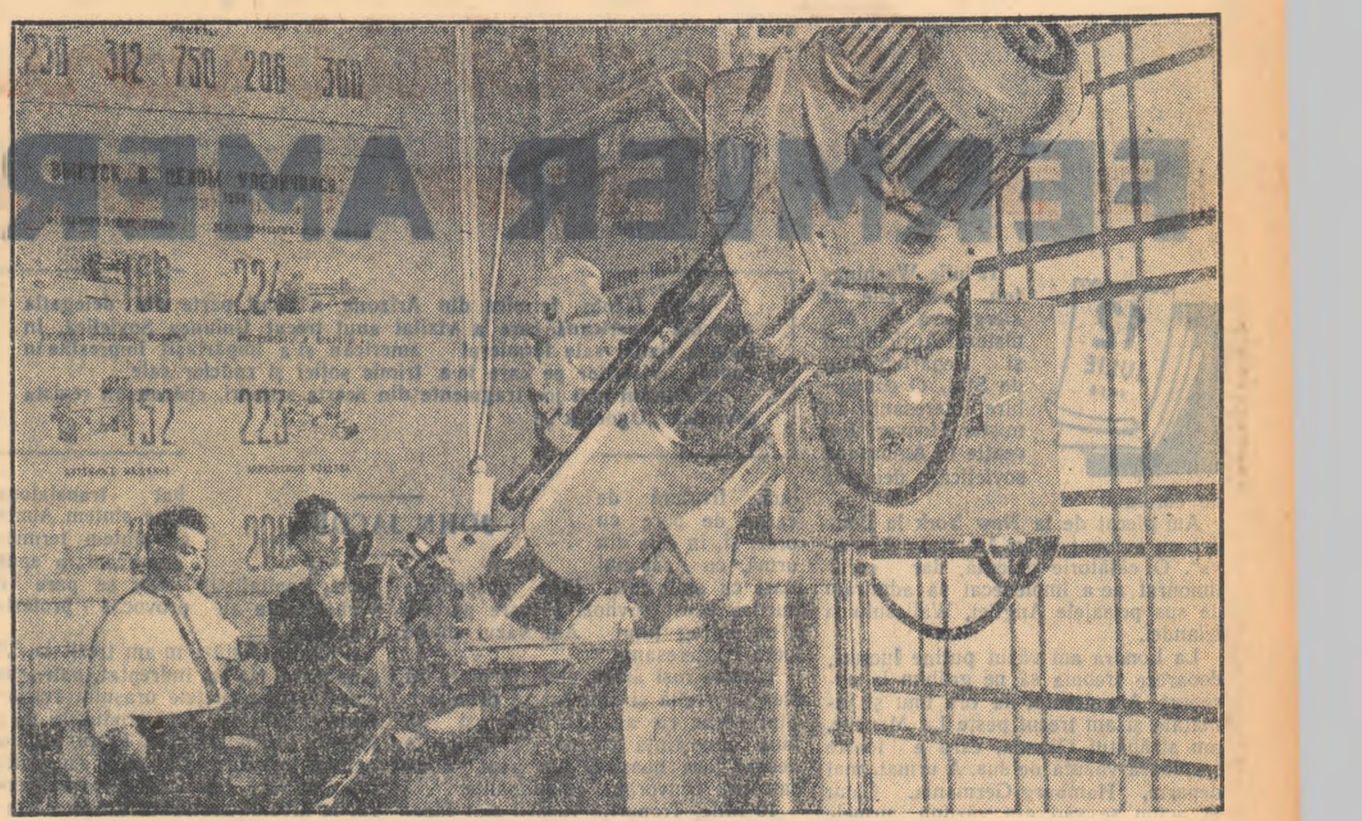

Mașina de găurit radială pentru prelucrarea pieselor mari — rotoare pentru turbine, batiuri, prese etc. prezentată la Expoziția economică unională de la Moscova. Această mașină portativă a fost produsă de uzina de mașini radiale de găurit din Odesa.

Inovatorul din Marghelan

Articol scris pentru „Veac nou" de **BORIS JIRNOV**

Pe o masă netedă erau împrăștiate sculuri de mătase. Un bărbat scund, cu părul negru, luă unul în mînă, și începu să cerceteze atent firele încă nerăsucite. Sub razele soarelui, fibrele subțiri și frumos depănate păreau argintii.

— Pot fi expediate! — hotărî liniștit Habibulla Abdullaev.

...Habibulla avea numai zece ani cînd îi murise tatăl. Mama lui nu-l lăsă însă să-și întrerupă învățătura. Băiatul venea de la școală, se așeza pe covor și mînca ceea ce îi pregătea mama. Grija maternă o răsplătea nu numai prin mîngîieri, ci și prin muncă pe măsura puterilor sale. In timpul liber, băiatul acesta isteț fugea pînă la păduricea de duzi, de unde se întorcea cu un braț de crengi tinere, pe care le ducea la crescătoria de viermi de mătase a colhozului, unde lucra mama sa.

Cu anii, Habibulla deveni un sericicultor experimentat. El dădea colhozului cantități uriașe de gogoși care erau trimise la combinatul de mătase din Marghelan. Dar tînărul ar fi vrut să lucreze chiar la această întreprindere unde se fac minunatele țesături de mătase.

După ce absolvi școala medie, Habibulla Abdullaev se angajă la combinatul de mătase. Fu repartizat în secția de bobinat. La început, el arunca cu o mînă gogoșile în mașina de depănat. La fel procedau și alți muncitori, dar munca lor era de două-trei ori mai spornică. Habibulla privea atent cum lucrează muncitorii experimentați și repeta mișcările lor. Curînd, el reuși să stăpînească bine meseria.

Dar tînărului muncitor nu-i convenea să lucreze cu o singură mînă, el căuta să o folosească și pe cealaltă. Pe atunci ziarele începură să scrie despre metoda înaintată a lui Durdîev, inginer șef la fabrica de depănat gogoși din Ciardjou (R.S.S. Turkmenă). Inginerul elaborase și aplicase la întreprinderea sa un procedeu simplu de aruncare a gogoșilor în mașină cu ambele mîini. Astfel se mărea de două ori productivitatea muncii. Metoda inginerului turkmen Durdîev stîrni interesul tînărului muncitor uzbek Abdullaev. El începu să o studieze. Inainte de toate, trebuia învinsă obișnuința de a lucra cu o singură mînă. Habibulla se exersă săptămîni de-a rîndul studiind fiecare mișcare a mîinilor. Incepu apoi să-i învețe și pe tovarășii săi să aplice metoda cea nouă. Rezultatul a fost foarte bun, căci se evitau aproape în întregime turațiile în gol ale fusurilor, se accelera operația de depănare a gogoșilor. Secția își mări producția de mătase brută.

Inovatorul Abdullaev începu apoi să studieze metoda înaintată a muncitorului Tașpulatov, lucrător la o mașină de aburire de la fabrica de bobinat din Buhara. Acesta propusese să se abureascǎ gogoșile în cantități mici. Aburirea în cantități mari nu era de loc economică: firele se încurcau și rezultau multe deșeuri. Abdullaev reuși, cu ajutorul inginerilor, să reorganizeze procesul de producție din secția de depănat, obținînd economii mari, precum și mărirea producției.

Dar tînărul muncitor nu se opri aici. La Institutul uzbek de cercetări în domeniul industriei mătăsii a fost elaborată o metodă de amestecare a gogoșilor vechi cu cele noi. Gogoșile vechi, care parțial fuseseră depănate, au fibrele mai subțiri, iar cele noi — mai groase. Depănarea concomitentă a 6—9 gogoși vechi și noi cu fibre de diferite grosimi dă fire de mătase regulate. Abdullaev propuse să se abureascǎ gogoșile vechi și noi în cazane diferite, ceea ce duce la ridicarea calității firelor.

— Ce înseamnă pentru întreprindere activitatea inovatoare a lui Habibulla Abdullaev? — îl întrebai pe inginerul șef al combinatului, Gani Muhamedov, care mă însoțea.

— Vorbiți despre efectul economic? E foarte mare! Exact, încă nu l-am calculat. E o operație foarte complicată. Folosirea totală a gogoșilor și mărirea producției dă aproximativ cinci milioane ruble economii anual. S-a îmbunătățit considerabil și calitatea țesăturilor.

— Ați economisit într-adevăr cinci milioane ruble? — îl întrebai încă o dată pe Habibulla Abdullaev, care controla calitatea mătăsii brute.

Inovatorul ne răspunse modest:

— Nu e numai meritul meu, întregul colectiv a economisit aceste fonduri. — Apoi adăugă: — Iar cînd vom introduce mașina automată de depănat, vom realiza economii și mai mari.

Abdullaev ne conduse spre un colț îndepărtat al secției. Acolo se află o mașină nouă-nouță. Era automatul de depănat, creat de Institutul uzbek de cercetări în domeniul industriei mătăsii, în colaborare cu Uzina de construcții de mașini pentru întreprinderile textile. Automatul a trecut cu succes probele. Electrizînd capetele firelor, el le prinde și deapănă gogoșile cu o iuțeală aproape de necrezut. Un singur muncitor supraveghează 60 de fuse, în timp ce la vechea mașină, un lucrător deservește doar 10 fuse.

— Acum vedeți că metoda mea de lucru cu ambele mîini s-a învechit — spune Abdullaev în glumă. — Au apărut „mîini" electrice. Tehnica merge înainte, abia reușești să-i ții pasul.

De zece ani lucrează Habibulla Abdullaev la combinatul de mătase din Marghelan. Acum este locțiitorul șefului secției de bobinat. Numele lui este bine cunoscut în Uzbekistanul natal, iar inițiativele sale s-au extins în toate întreprinderile industriei de mătase din Uniunea Sovietică.

Trenul fără mecanic

Trenul a lăsat în urmă regiunea Volgăi și se apropie de Ural. Linia ferată străbate pante vertiginoase, urcușuri grele, defileuri și tunele. Insă, lucru curios, în cabina locomotivei nu vezi lucrînd, ca de obicei, pe mecanic și pe ajutorul lui. Totuși, locomotiva trage după ea un tren de mare tonaj și își urmează drumul fără greș. In cabina locomotivei se află un luminofor. Iată, se stinge lumina verde și se aprinde lumina galbenă. Inseamnă că în față e un alt tren. Locomotiva noastră își micșorează viteza. Cînd se aprinde iar lumina verde la luminofor, trenul accelerează, însă deodată se aude scîrțîit de frîne. Ce s-a întîmplat? După o cotitură vezi oameni care fac reparații pe linie. Trenul își reia viteza și ajunge la destinație conform graficului. Și tot timpul, el a fost condus nu de un om, ci de un aparat automat.

Multe locomotive sovietice vor fi dotate în curînd cu astfel de aparate. Ele sînt fabricate la filiala din Penza a biroului de construcții speciale din cadrul Ministerului Construcției de aparate și mijloace de automatizare al U.R.S.S.

In laboratorul filialei se construiesc diverse aparate automate la comanda Ministerului Comunicațiilor al U.R.S.S. Aici poate fi văzută o mașină automată de integrare: ea înlocuiește metoda de integrare grafică, manuală, folosită pînă acum în calculele inginerești privitoare la tracțiune. Integratorul acesta automat încape foarte bine într-un birou obișnuit. Lîngă el, se poate vedea mașina matematică A.T.R.-2, destinată calculului încălzirii motoarelor electrice din tracțiunea feroviară, al consumului de energie și al lucrului mecanic al locomotivelor. Mașina A.T.R.-2 e în experimentare. Curînd va fi trecută la fabricația în serie.

Tot aici poate fi văzut modelul „mecanicului automat" de locomotivă, creat de un grup de ingineri. Automatul va fi montat pe o locomotivă. Se va introduce într-însul o bandă, pe care se va înregistra profilul drumului, însemnîndu-se sectoarele unde se fac reparații, vitezele de pe parcurs, timpul sosirii la destinație, adică toate datele pe care trebuie să le știe pe de rost mecanicul de tren. Automatul „citește" datele de pe bandă și ține seama de ele, conducînd trenul.

Avantajele „mecanicului automat" sînt numeroase. Orice scăpare din vedere a omului care conduce locomotiva se resimte în mersul trenului. Dar automatul va respecta graficul cu o aproximație de un minut pentru trenurile de marfă și de 15 secunde pentru cele de călători. Un sever regim de economii va caracteriza funcționarea locomotivei, deoarece încă în cursul sectorului de cale pe care se află locomotiva, automatul calculează caracteristicele de tracțiune pentru sectorul următor. Aparatul dă apoi locomotivei comanda de a trece la noul regim de tracțiune, iar un „controlor automat" verifică executarea comenzii.

Mecanicul automat transmite și comenzi privitoare la securitatea circulației, blocare, reducerea vitezei în apropierea stațiilor, condițiile optime de frînare pentru oprire. Omul stă doar lîngă aparat și-i supraveghează funcționarea.

Prototipul „mecanicului automat" va fi experimentat mai întîi pe un automotor cu un singur vagon care va circula pe o linie secundară din regiunea feroviară Kuibîșev.

Stiința sovietică în al șaselea cincinal

(urmare din pag. I-a)

cetări științifice, în birourile de construcții și de proiectări a deschis posibilități nelimitate pentru rezolvarea rapidă a problemelor practice.

In cel de al șaselea cincinal se va face un nou și important pas în domeniul mecanizării lucrărilor care necesită un mare volum de muncă, al automatizării dirijării proceselor de producție și al controlului calității produselor. O serie de întreprinderi vor trece de la automatizarea diferitelor agregate și operații, la introducerea mecanizării complexe, la automatizarea unor întregi sectoare și secții, la automatizarea în întregime a întreprinderii.

In 1955, volumul producției de mașini a depășit de mai bine de 160 de ori nivelul producției din 1913. In 1960, producția de diferite mașini și aparate va fi cu 80% mai mare decît în 1955. Nu e vorba însă numai de creșterea cantitativă. Se creează noi mașini de o înaltă productivitate pentru înfăptuirea mecanizării și automatizării complexe a proceselor tehnologice în ramurile cheie ale economiei naționale. In acest scop este mobilizat întregul arsenal al științei moderne. In colaborare cu constructorii și tehnologii, oamenii de știință elaborează principiile unor construcții optime de organe de mașini și a unor regimuri raționale tip de procese de muncă. Pe baza acestor cercetări, sînt create mașini extrem de perfecționate de dimensiuni și greutate relativ mici, mult mai rezistente la exploatare și mult mai durabile.

In următorii ani, în U.R.S.S. vor intra în funcțiune sute de linii automate. Au fost construite întreprinderi automatizate în întregime — uzine automate în industria constructoare de mașini, o fabrică automată de pîine etc. La ordinea zilei se află proiectarea unor întreprinderi chimice și metalurgice în întregime automate. Se desfășoară pe scară largă introducerea continuă a telemecanicii și a dirijării de la distanță a mașinilor, a mașinilor-unelte și a diferitelor mecanisme, în primul rînd în întreprinderile unde se efectuează reacții nucleare, în stațiunile de gazificare subterană a cărbunelui, la exploatările petrolifere, în sistemele energetice.

Automatizarea economiei naționale, această problemă științifică, tehnică și economică de cea mai mare însemnătate, care marchează o nouă treaptă mai înaltă a progresului tehnic, e rezolvată cu succes prin colaborarea creatoare dintre știință și producție.

Noul plan cincinal prevede dezvoltarea în ritm rapid a industriei chimice de bază și, în primul rînd, dezvoltarea industriei sintezei organice pe baza gazelor naturale și mai ales a gazelor obținute din prelucrarea petrolului. Pînă acum aceste gaze erau folosite numai în energetică și pentru uz casnic. Totuși ele constituie una din cele mai prețioase materii prime din care se pot obține combustibili lichizi, mase plastice, cauciuc sintetic, lacuri și multe alte produse chimice.

Chimiștii sovietici au descoperit noi posibilități de transformare a unor compuși chimici considerați pînă nu de mult neprelucrabili. Datorită acestui fapt, a devenit posibilă folosirea rațională a multor deșeuri din producție ca, de pildă, reziduurile fabricilor de acid sulfuric care conțin aramă, argint, aur, telur, taliu.

Sporirea considerabilă a producției de energie electrică face posibilă rezolvarea importantelor sarcini din domeniul electrochimiei. Pe baza electrolizei, se lărgește producția de aluminiu, magneziu, sodiu, potasiu, a multor metale rare, substanțe alcaline și clor.

Legată de problemele obținerii și folosirii raționale a energiei intranucleare este și obținerea de metale absolut pure, prin topirea lor în cuptoare electrice cu vid.

In fața chimiștilor și a metalurgiștilor stă sarcina ameliorării proceselor tehnologice cu folosirea de oxigen, ceea ce îmbunătățește substanțial calitatea metalului. La sfîrșitul celui de al șaselea cincinal, 40% din oțelul produs de cuptoarele Siemens-Martin și întreaga producție de oțel pentru convertizor se va produce cu ajutorul oxigenului. Oamenii de știință sovietici sînt în căutarea unor noi metode, mult mai perfecționate de producere în cantități mari a oxigenului și de folosire rațională a azotului obținut ca produs secundar — în special pentru producția de îngrășăminte.

Actualul cincinal pune sarcini mari și în fața oamenilor de știință care lucrează în domeniul agriculturii.

Mărirea considerabilă a producției agricole necesită un progres tehnic continuu, sporirea productivității culturilor și — ceea ce e principal — introducerea pe scară largă a realizărilor științei și a experienței înaintate în agricultură.

Oamenii de știință își intensifică munca în vederea creării unor soiuri mai productive, mai valoroase în ce privește calitatea produselor, a unor culturi tehnice, legume, noi rase de animale, precum și în vederea ridicării fertilității solului.

Cele amintite nu epuizează însă perspectivele dezvoltării științei sovietice în acești cinci ani. Faptele enunțate ne dau însă posibilitatea să ne facem o imagine asupra felului cum se extind cercetările teoretice în toate domeniile științei asupra felului cum crește rolul instituțiilor științifice în progresul tehnic al țării.

Munca însuflețită a oamenilor sovietici și condițiile favorabile create în U.R.S.S. pentru activitatea de cercetări ne dau temei să sperăm că sarcinile mari care stau în fața științei vor fi rezolvate, că rolul științei în economia națională a țării va crește necontenit. Și odată cu aceasta vor crește și bogățiile materiale și spirituale ale poporului.

Acad. I. I. ARTOBOLEVSKI

Din viață și din cărți

Calculul lui Krîlov

Intr-o zi doi prieteni îi făcură o vizită marelui fabulist Krîlov. Văzîndu-l stînd pe o canapea deasupra căreia atîrna aplecat într-o parte un tablou cu ramă masivă, ei și-au exprimat neliniștea: tabloul putea să cadă din clipă în clipă.

— Ar fi bine să vă schimbați locul — îi spuse unul din vizitatori.

— N-are nici un rost — răspunse liniștit Krîlov. — Mi-am și imaginat care ar fi traiectoria tabloului în cădere și sînt convins că rama nu-mi va atinge capul.

Goeleta antimagnetică

Goeleta sovietică cu trei catarge „Zarea" este unicul vas antimagnetic din lume, construit special în vederea efectuării de măsurători magnetice în perioada anului geofizic internațional. Intregul vas este construit din materiale antimagnetice: lemn, bronz, alamă și altele. Inseși ancora și lanțurile sînt făcute din alamă.

Expediția savanților sovietici care lucrează pe goeleta „Zarea" și-a terminat de curînd cercetările în Marea Baltică. Datele obținute permit să se îmbunătățească considerabil harta magnetică a acestei mări. Cursa în Baltica a demonstrat că aparatele pentru cercetări în domeniul geomagnetismului create de savanții sovietici lucrează ireproșabil pe orice timp chiar și pe furtună.

„Zarea" a trecut prin canalul Kiel în Marea Nordului. De aici se îndreaptă spre Scoția. Această cursă a goeletei prezintă deosebit interes științific deoarece înainte aproape că nu s-au făcut cercetări geomagnetice în Marea Nordului.

De la Marathon la Marna

Mihail Viktorovici Liușkovski din Leningrad, candidat în științe istorice, colecționează de 42 de ani soldați de plumb. In acest timp el a strîns peste 47.000 de figuri. Privindu-le, poți să-ți dai seama de evoluția tehnicii militare și a îmbrăcămintii soldaților din toate statele și din toate timpurile — de la luptele greco-persane și pînă la primul război mondial. Toate bătăliile cunoscute din istoria lumii, ca bătălia de la Cannes, campaniile Marilor Mogoli, bătăliile de la Borodino și altele pot fi urmărite cu ajutorul colecției lui M. V. Liușkovski. Colecția lui de soldați de plumb este cea mai mare din U.R.S.S. O parte din această colecție a fost executată de Mihail Viktorovici însuși. Colecția servește ca material didactic la lecțiile de istorie militară.

20.000 ore sub apă

Recent, muncitorii portuari din Odesa au sărbătorit pe bătrînul și curajosul muncitor scafandru, Aleksandr Ivanovici Pomaguer. A. I. Pomaguer are peste șaptezeci de ani. El este foarte vioi și plin de energie deși a consacrat 50 de ani din viața sa mării. El a stat aproximativ 20.000 de ore pe fundul mării, reparînd părțile inferioare ale vapoarelor, lucrînd la transformarea portului din Odesa, căutînd minele care au rămas din timpul războiului. A. I. Pomaguer a participat la toate operațiile de scoatere a vaselor din Marea Neagră. Cu toată vîrsta lui înaintată, el nici nu se gîndește să-și părăsească munca. Cu toate că pensia îi asigură o bătrînețe liniștită, el continuă să muncească pe un vas de scafandri.

Cu ochii unui
FERMIER AMERICAN

John Jacobs, fermier din Arizona, a făcut parte din delegația agricolă americană care a vizitat anul trecut Uniunea Sovietică. In timpul vizitei sale fermierul american și-a împărtășit impresiile în cadrul scrisorilor pe care le-a trimis soției și rudelor sale.

Publicăm mai jos fragmente din aceste scrisori, apărute în revista sovietică „Ogoniok".

JOHN JACOBS

12
IULIE
1955

12 iulie, Washington. Două zile de alergătură la Ministerul Agriculturii și Departamentul de Stat. O convorbire interesantă cu mister Hoover. Recepție la Ambasada sovietică, deosebit de cordială.

Am plecat de la New York la Londra cu avionul „Pan-American Airways". O călătorie plăcută, dar cerul înnourat ne-a împiedecat să admirăm de sus peisajele Angliei, Wallesului și Irlandei.

La Londra am văzut puține lucruri, deoarece trebuia să ne grăbim la aeroport. Am decolat la ora unu și jumătate și am trecut peste La Manche, am străbătut Olanda, care e foarte frumoasă văzută de sus. A urmat, mai departe, Hamburg-Germania. Chiar și acum se văd din văzduh urmele bombardamentelor din timpul războiului. Acoperișurile roșii de țiglă ale caselor din orașe și sate inundate în verdeață... Amsterdam. Pretutindeni, o curățenie uimitoare. Cînd am zburat deasupra Suediei, steward-ul ne-a rugat să nu fotografiem.

Am sosit la Helsinki la 10 seara. Unii finlandezi cu care am stat de vorbă s-au mirat aflînd că mergem din America în Rusia...

După dejun ne-am suit într-un avion special, pe care ni l-au trimis rușii. Avionul s-a dovedit a fi foarte confortabil. Are 21 de locuri și seamănă cu avionul american „DS-3". Am zburat de-a lungul țărmului finlandez și am trecut granița sovietică la Vîborg (fosta Vîpuri). Numai în acest punct steward-ul ne-a rugat să nu fotografiem. Era o fată foarte amabilă și simpatică, fără urmă de fard pe față.

Și iată Leningradul! Ne-au întîmpinat reprezentanți ai autorităților locale. Un restaurant mare, o sală cu coloane de marmură. Ni s-a servit o masă bună, compusă din trei feluri de mîncare. Toți erau foarte amabili și-și exprimau părerea de rău că nu putem zăbovi, pentru a vizita orașul, uzinele lui, universitățile. Ni s-a spus că la Leningrad sînt 100.000 de studenți. După cum știți, Leningradul e fosta capitală a Rusiei, fereastra spre Europa, cum obișnuiau s-o numească. Mi se pare că orașul a fost construit de țarul Petru I. De altfel nu sînt prea tare la istoria Rusiei, știu doar că după revoluție capitala a fost mutată la Moscova. Lingă Leningrad se află observatorul din Pulkovo, unde s-au păstrat numeroase rămășițe de întărituri, construite pentru apărarea orașului de agresiunea hitleristă.

Zborul spre Moscova a decurs fără evenimente deosebite: norii împiedicau vizibilitatea. Am fost serviți cu ceai cu lămîie în pahare cu suporturi de argint. Ceaiul era foarte gustos. La zece dimineața am ajuns la Moscova. Eram așteptați de o delegație numeroasă din partea Ministerului Agriculturii din U.R.S.S. Reporterii fotografici și de cinema au umplut tot peronul aeroportului.

Am intrat în Capitală pe drumul pe care Napoleon a părăsit Moscova. Am fost instalați la hotelul „Național". E un hotel confortabil, dar deservirea e alta decît în hotelurile noastre.

Sîmbătă 16 iulie. Convorbire la Ambasada americană despre planul călătoriei noastre, apoi discutarea acestui plan la Ministerul Agriculturii. Am propus unele scurtări în itinerariu, pentru a termina călătoria cu două zile înainte, pe care să le petrecem la Moscova. Voi fi la New York în dimineața zilei de 25 august.

Duminică 17 iulie. Ziua întreagă am petrecut-o la Expoziția agricolă unională. Ea se întinde pe un teritoriu de 500 acri, pe care se înalță peste 300 de clădiri mari. Fiecare republică are pavilionul său. E cea mai mare expoziție pe care am văzut-o în viața mea. Da, ei știu să-și arate realizările. Aici găsești de toate, pînă și un hipodrom, la care sînt prezentați cai de rasă și chiar vechea troică rusească.

A doua zi am fost oaspeții unui colhoz și ai unui sovhoz de lîngă Moscova. La ora 4 am fost serviți în mod consistent cu brînză de vacă, unt, ouă, friptură de carne de porc cu orez, și, în cele din urmă, cu căpșuni mari cu smîntînă. E o gospodărie imensă acest sovhoz. Fiecare parcelă e un întreg ținut. Am văzut multe lucruri interesante.

Țăranii ruși arată bine, le place să stea de vorbă și sînt foarte primitori. Sînt sigur că au fost bucuroși să facă cunoștință cu noi și să afle despre țara noastră. Am avut două sau trei convorbiri emoționante.

19 iulie. Trenurile rusești sînt foarte interesante. Vagonul se compune din compartimente separate — două locuri de dormit, sus, două jos și o ușă care dă într-un coridor lung. Vecinii mei de compartiment s-au nimerit a fi mister Kleiner din Idaho, decanul Lambert din Nebraska și mister Davis, atașat cu problemele agricole pe lîngă Ambasada americană din Moscova. Am fost însoțit în tren de corespondenți ai ziarelor și radiodifuziunii americane, cîțiva ziariști ruși, traducători, reprezentanți ai Ministerului Agriculturii și ai „Inturistului". Ni s-a oferit cina la 10 sau la 11, după dorința noastră. După masa îmbelșugată de la sovhoz la ora 4, stomacurile noastre erau încă pline, dar ne-am hotărît totuși pentru ora 10.

Intr-un vagon-restaurant special am mîncat sandvișuri cu icre, ceai și cozonac cu stafide, foarte gustos. Am întrebat dacă în loc de pîine nu au crochete pentru icre. Translatorul meu personal, mister Kleiner, a transmis cererea mea în limba rusă. Da, desigur! Dar mi s-a adus din bucătărie cîteva bucăți de pîine albă prăjită. Rușii nu spun niciodată că nu au ceva ce li se cere...

Vagonul e foarte confortabil. Pe banchete sînt saltele moi și perne mari, pe care e plăcut să dormi. Ne-am culcat la miezul nopții. M-am trezit la patru dimineața, era lumină, străbăteam Ucraina și eram la jumătatea drumului între Moscova și Harkov. De pe bancheta de sus am admirat timp de aproape două ore peisajul care se perinda prin fața ferestrei. Dejunul urma să-l luăm la ora nouă. La opt eram îmbrăcat și m-am îndreptat spre restaurant. Trei ospătari se străduiau să înțeleagă cam ce-aș dori să mănînc.

In jur se întindea stepa ușor deluroasă. De la un capăt la altul — numai cernoziom. Grîu, cartofi, din loc în loc ovăz, mult trifoi roșu. Am văzut pe cîmp și sfeclă de zahăr. Grîul e bun, secara ajunge pînă la genunchi și, în general, recolta pare bunicică. Am trecut pe lîngă cîteva orașe mari, situate departe de linia ferată. Satele se compun din case țărănești construite în rînduri drepte, văruite, cu acoperișuri înalte. Imprejmuite de verdeață, ele au un aspect îmbietor. Războiul a pricinuit aici multe distrugeri. M-am convins că refacerea se desfășoară în ritm rapid.

Dejunul a fost alcătuit din icre, salată, biftecuri cu ceapă prăjită, mazăre și cartofi, compot de fructe. Am băut și vestita apă minerală rusească. La Harkov am sosit la 12.30 și am fost întîmpinați de primarul orașului și de sute de locuitori.

20 iulie. Sîntem invitați la primarul Harkovului. Am văzut filme documentare despre uzinele, parcurile și casele noi din localitate. Foarte reușite filmele tehnicolore, în care se arată dansurile populare executate de echipe de amatori și corurile populare. La ieșirea din clădirea Sovietului orășenesc, am fost așteptați de un număr mare de locuitori. La intrarea în hotel s-au adunat și mai mulți oameni. Așa se întîmplă pretutindeni, încît adesea răzbatem cu greu pînă la mașini. O singură dată am auzit cuvinte neprietenoase la adresa noastră. Un om bătrîn s-a apropiat de noi și a întrebat translatorul cine sîntem. Auzind că sîntem fermieri americani, a spus: „Aha, capitaliști!". Dar se pare că vorbele sale au provocat protestul mulțimii.

21 iulie. Astăzi m-am trezit la 6,30 dimineața. Ne-am îndreptat, patru inși, spre una din piețele orașului Harkov, unde țăranii își vînd produsele de pe loturile lor individuale. Prețul roșiilor, morcovilor, cartofilor, cepei etc. calculate în bani americani este în general la nivelul prețurilor noastre. Era o priveliște interesantă, mulțimea de oameni care mișuna prin piață.

După dejun am vizitat uzina de tractoare din Harkov, unde am fost întîmpinați cu multă curiozitate. Directorul ne-a spus cîteva cifre: la uzină lucrează 15.000 de muncitori și funcționari, iar producția în 1954 era de 16.000 tractoare pe șenile de cîte 54 cai putere. Am vizitat toată întreprinderea, am urmărit asamblarea unui tractor. Unul din noi, mister Clark din Washington, s-a așezat la volanul mașinii, cînd aceasta a coborît de pe banda rulantă. El a spus că în ceea ce privește modul de conducere, seamănă cu tractoarele americane. Prin secții, muncitorii ne-au salutat, iar la urmă ne-au înconjurat și ne-au oferit flori. Ne-au spus că doresc pace, aceste cuvinte le-am auzit pretutindeni.

In cabinetul directorului ne aștepta o gustare — salată de roșii, castraveți, ceapă și măsline, pîine albă și neagră, unt, lapte și fiecăruia — cîte un pahar de smîntînă deasă. Am mîncat toate acestea și mi-a plăcut. A urmat apoi friptură de porc și desert. S-au ținut toasturi pentru pace. Apoi gazdele au cîntat — trebuie să spun că se pricep să cînte! Alsen, din Iowa, a cîntat și el; are o voce bună. Apoi am fredonat și eu un cîntec al nostru, din Arizona.

Tabăra de vară pentru copiii muncitorilor din uzină. Mi s-a părut că seamănă cu ale noastre. Ordine, multe educatoare, copii — fete și băieți — în chiloți negri și cămăși albe. Camerele sînt luminoase, cu mult soare, cu pătucuri aliniate în șir. Am vizitat bucătăria, terenurile de joc, pajiștea. De jur-împrejur, o pădure frumoasă. Pe scena de vară copiii au prezentat pentru noi un program de jocuri populare, au cîntat acompaniați de pian și au jucat cîteva piese mici. Apoi copiii ne-au poftit să dansăm cu ei. Ne-am distrat grozav! De jur-împrejur mișunau reporterii — pînă la patruzeci de aparate fotografice și de filmat.

Am plecat la stațiunea de mașini și tractoare, care deservește zece colhozuri cu o suprafață de 26.000 de hectare. Cîteva construcții solide, ateliere. S.M.T. pune la dispoziția colhoznicilor mașini și tractoriști. Mi s-a explicat că pentru aceasta se percep 4 la sută din venitul global al colhozului. Spuneți lui Jack Cleek că în asemenea condiții sînt gata să cad și eu la învoială cu el...

22 iulie. Vizită la stațiunea de selecție de pe lîngă Academia de Științe din Ucraina. Mi s-au arătat parcele de grîu de diferite soiuri. Era foarte interesant să urmărim soiurile și adaptabilitatea lor — unele înalte, altele scunde, unele nereușite. Cele mai bune soiuri erau cele locale. Tot aici am văzut parcele de ovăz, secară, sfeclă, cartofi, in, floarea soarelui, trifoi roșu și alte plante. N-am văzut însă orz, mei, soia și cîteva alte plante pe care le cultivăm în Arizona. Suprafața totală a stațiunii e de 4.000 hectare. Nu există irigație artificială. Bugetul anual al stațiunii este de patru milioane ruble fond de rulment, un milion pentru lucrări de ameliorare; recolta realizată este vîndută, iar dacă depășește planul, guvernul republicii premiază stațiunea. Acești bani sînt folosiți pentru investiții capitale (da, da, închipuiți-vă, și ei numesc asta capital de bază!).

Directorul m-a servit cu caise și zmeură gustoasă, apoi am stat de vorbă. Colaboratorii științifici ne-au răspuns la toate întrebările, amănunțit și absolut sincer...

In colhozul de legume și lapte „Șleah Lenina", pe care l-am vizitat, semănăturile ocupau 1137 hectare. Asemenea gospodării, situate în apropierea orașelor, se bucură de avantaje și sînt stimulate. Ele predau statului 30 la sută din produse în natură, iar restul, în afara cheltuielilor și rezervelor, se împarte între familiile colhoznice. Am văzut sere și răsadnițe mari, unde se cultivă diferite legume. După ce am cercetat ogoarele, fermele zootehnice și alte construcții, am fost invitați la o masă încărcată cu mîncăruri: salată de roșii, castraveți, caise, miere, fragi, unt proaspăt, brînză de vacă, smîntînă, lapte și iaurt, pui, carne de porc și diferite prăjituri și dulciuri. O ospitalitate rară, călduroasă. Toți au închinat pentru pace între popoarele noastre și socot că au făcut-o din toată inima. Am fost asaltat de cele mai felurite întrebări.

23 iulie. Intr-o coloană de opt automobile, cîte șase oameni în fiecare, am plecat la Dnepropetrovsk. La hotarul regiunii Dnepropetrovsk, lîngă un orășel de mărimea Yamell-ului nostru, am văzut deodată o mulțime de oameni care barase drumul. Erau locuitorii orășelului, care au ieșit să ne întîmpine. Reprezentanții autorităților au rostit cuvîntări de salut, la care a răspuns conducătorul nostru, decanul Lambert. Am numărat cu oarecare aproximație oamenii adunați — erau 50 de rînduri de cîte 50-60 oameni în fiecare rînd, adică cel puțin 2.500 bărbați, femei și copii. Toți ascultau cu atenție, cu privirile ațintite asupra noastră. Era priveliștea cea mai impresionantă pe care am văzut-o în viață! Cînd am pornit cu mașinile, mulțimea ne-a făcut loc strigînd în limbile rusă și engleză „Bine ați venit, americani!". Ne-a emoționat această dorință nestăvilită de pace și prietenie. Ne-am amintit de încordarea internațională, care plutea ca o permanentă amenințare...

Dnepropetrovsk e un oraș mare, cu 750.000 de locuitori. In fața hotelului ne aștepta o mare mulțime de oameni. O furtună de ovații: „Bună ziua, americani!". Am fost conduși într-un hol cu ferestre mari, care dau în stradă. Vedeam cum mulțimea ne aplauda. Era o manifestare a sentimentelor sincere, pe care am apreciat-o.

După recepția și masa dată de primarul orașului am plecat la Zaporojie. Un oraș nou, compus din case mari, alături de orașul vechi. Aici toate s-au construit prin 1930, odată cu Dneproghesul. Tot atunci au fost construite mari uzine metalurgice care utilizează energia electrică produsă de centrala hidroelectrică. Am observat că unele uzine folosesc și cărbune. Zaporojie e un oraș cu 500.000 de locuitori, din care 150.000 sînt muncitori.

Și iată-ne lîngă barajul Dneproghesului. La hidrocentrală ne-a condus directorul, mister Ivanov. — El e inginerul care a reconstruit barajul distrus de agresorii fasciști. Ne-a arătat fotografiile barajului distrus, relatîndu-ne istoria Dneprostroiului. Acesta e primul loc unde am fost rugați să nu fotografiem (e și explicabil, de altfel).

Directorul ne-a arătat toate instalațiile și ne-a răspuns la toate întrebările. El a avut multe cuvinte de laudă pentru cei 4 ingineri americani care au participat la construirea primei etape a hidrocentralei.

Ne-am întors la Dnepropetrovsk la miezul nopții. Dar chiar și atunci la intrarea în hotel ne-au așteptat mulți oameni.

24 iulie. Azi e o zi ușoară, — călătoria la Aleksandria, la stațiunea de semenologie. Am folosit timpul liber pentru a revedea însemnările și a mă plimba prin oraș. Am dat rufele la spălat. Mă tem că după ce mă voi întoarce acasă, toate cămășile mele vor purta urmele călătoriei.

Cîțiva dintre noi au vizitat marea catedrală din localitate și au spus că au văzut acolo mulți oameni care au venit să se roage. Peste o zi sau două vom porni cu vaporul pe Marea Neagră, la Novorossisk.

27 iulie. Seara. După o mare recepție organizată în cinstea noastră de primarul Odesei, ni s-au făcut cadou cămăși naționale ucrainene. Sînt din pînză de in, cu gulerul și pieptii brodați. Ni s-a făcut cadou și cîte o ladă cu sticle cu vinuri, ca s-o luăm cu noi în patrie...

Sîntem pe vapor și plutim pe Marea Neagră. Ne oprim la Evpatorie. Se spune că altădată această stațiune se găsea sub protecția familiei țariste. Ne-am plimbat pe țărm timp de aproape o oră. Plaja, populată, seamănă cu cea din sudul Californiei. Cîțiva din noi am vizitat parcul local, unde am văzut afișe în care America era prezentată ca o monstruozitate. Am fotografiat afișele și le-am arătat gazdelor noastre, adăugind că în Statele Unite nu vor găsi nimic asemănător. Ni s-a răspuns că afișele sînt vechi.

Pe vapor, căpitanul ne-a invitat la masă. Mîncărurile au fost excelente. Căpitanul foarte amabil. Ne-a povestit că în timpul războiului și-a pierdut părinții, soția și copiii, care au fost uciși de fasciști la Odesa. El a propus toastul „Să nu fie niciodată război!" — și a adăugat că cei care nu sînt de acord pot să nu bea. Ne-am alăturat cu toții acestui toast.

29 iulie. Ialta. Un oraș frumos, care seamănă cu Santa-Barbara, doar munții sînt mai apropiați de țărm. 30.000 de locuitori, dar dacă ținem seama de vilegiaturiști — sînt aproximativ vreo 68.000. Drumurile de munte șerpuiesc în serpentine; mașinile noastre, bune pentru oraș, goneau totuși cu mare viteză, deoarece șoferii nu crutau cauciucurile. Ni s-a părut că am fost de cîteva ori la un pas de catastrofă, dar totul s-a sfîrșit bine. Am vizitat palatul unde a avut loc conferința de la Ialta și unde înainte a locuit Nicolae II. Odăile în care a locuit Roosevelt au pereții căptușiți cu mesteacăn de Carelia și catifea trandafirie. Acum, aici s-a deschis un sanatoriu sindical pentru muncitori. O cură de 28 zile costă 1.400 ruble, din care 70% suportă sindicatul. Am făcut cîteva fotografii. La sfîrșit am vizitat marile crame de vinuri din munții de lîngă Ialta. Ele au o capacitate de 15.000 barile de vin. Ni s-au arătat vinuri din 1775 și o sticlă care a fost înfundată de însuși țarul Nicolae al II-lea.

Călătoria pe mare a fost foarte plăcută. Ne-am odihnit bine. Priveliști frumoase, aerul marin — trebuie să recunosc că odihna a fost binevenită.

La Novorossisk am fost întîmpinați de o mare mulțime de oameni. Nu exagerez afirmînd că se aflau pînă la 10.000 oameni. Am putut răzbate cu greu pînă la mașină. O femeie bătrînă, de vreo 60 de ani, mi s-a adresat în limba rusă. Ea mi-a spus că i-au murit în război trei feciori și m-a întrebat dacă dorim un nou război. Am încredințat-o că nu. Atunci mi-a spus: „Dumnezeu să te binecuvînteze și să ne ajute tuturor!". Kleiner mi-a tradus cuvintele ei. Aceasta este cea mai directă manifestare a sentimentelor religioase la care am asistat de cînd mă aflu în Rusia.

In sfîrșit, hotelul. Mai repede în pat!

30 iulie. Călătorim de-a lungul țărmului, spre un mare sovhoz viticol. L-am vizitat pe îndelete, apoi am dejunat la director. La un moment dat, gazdele noastre au început să cînte în cor. Mi s-a spus că e în cinstea onomasticii mele. Copiii mi-au adus flori și apoi a urmat cadoul: un tort frumos, cu un corn al abundenței din cremă și o sticlă de șampanie. Am dus șampania la hotel, unde l-am tratat pe băieți. Eu n-am putut să beau la o oră atît de tîrzie.

31 iulie. Am hotărît în cursul acestei dimineți să ne împărțim în două grupe — una să viziteze locurile prevăzute în plan, alta să-și fixeze un itinerar la alegere. După unele discuții ni s-au pus la dispoziție două mașini. **Prima grupă a plecat cu mine, iar cealaltă** — sub conducerea lui Lambert.

După aceea am plecat cu toții la Krasnodar. Aici vom sta două zile, după care vom vizita munții Caucaz. Cînd am venit de la gară în oraș, străzile erau pline de oameni. De la fereastra hotelului am încercat să-i număr, dar mi-a fost imposibil. Erau cam la 15—20.000. Știu că mulți au venit din curiozitate să-i vadă pe americani, însă salutul și aplauzele lor erau prea sincere, prea entuziaste. N-am întîlnit altceva decît manifestări de simpatie și acest lucru nu poate fi impus unei asemenea mase de oameni.

Nicăieri n-am mai văzut urmele distrugerilor săvîrșite de ocupanții hitleriști. Se vede că rușii au depus o muncă uriașă. Orașele sînt refăcute stradă cu stradă. Multe au fost reconstruite aproape în întregime. Am aflat că marea majoritate a muncitorilor de pe șantierele de reconstrucție sînt femei.

1 august. Stațiunea pomicolă experimentală unde se cultivă struguri, mere, bace, poame, e mai mult decît o definește numele. Aici se selecționează soiuri bune pentru livezile colhoznice, puieții sînt trimiși de aici în tot Kubanul. In fruntea stațiunii se află o femeie, missis Aleksandra Primak. Ea are reputația de a fi un director priceput. Am discutat mult în cabinetul ei de lucru. Ne-a dat date și cifre privitoare la această întreprindere agricolă. Aici ni s-a servit cea mai gustoasă mîncare din tot timpul călătoriei noastre. Masa era încărcată cu roșii, castraveți, brînzeturi, salamuri, minunată pîine albă. Insă acesta era numai începutul. După toasturi reciproce s-a servit o ciorbă de pasăre — în ciorbă se obișnuiește să se pună și cîteva linguri de smîntînă bună. Pe urmă ni s-a spus să alegem între friptură de gîscă, pește sau șnițel. Dacă vreți să știți ce am ales eu, vă pot spune că am luat șnițel. Desertul se compunea din compot, înghețată de fragi, plăcintă și ceai. O masă minunată. Și totul pregătit excelent, ca acasă.

Seara, după recepția oferită de autoritățile locale, am admirat la teatrul din Krasnodar dansuri căzăcești și cîntece populare. Am avut loc în față și publicul ne-a ovaționat cu căldură. Am cunoscut aici un venerabil bătrîn de 101 ani, care a luptat încă în războiul cu turcii în 1877. La rugămintea lui, i-am dat autografe, iar el ne-a arătat medaliile. Un om interesant — încă viguros și foarte deștept.

2 august. Ploaia ne-a împiedecat să ne ținem de program, însă am vizitat sovhozul de creșterea porcilor. Acolo am văzut 360 de scroafe și vieri. Acest efectiv este deservit de 53 de lucrători. Producția anuală este de 3.600 de purcei.

Am rămas peste noapte la stațiunea de mașini și tractoare. Pot spune că această seară a fost una din cele mai plăcute pe care le-am petrecut în satele rusești. Am asistat la un concert la club, s-a cîntat mult, au dansat echipele de amatori.

4 august. Directorul sovhozului unde am petrecut noaptea următoare ne-a promis să ne arate plantația de pepeni galbeni care se afla la vreo 5 kilometri. La ora 6 dimineața am fost gata de drum. Am cerut fetei de serviciu o ceașcă cu ceai. „Da, da" mi-a spus dînsa și s-a repezit la telefon. Mi-am dat seama că ar fi trebuit să mă duc la cantină, dar faptul era consumat. La 6,30 ceaiul încă nu sosise. Probabil trebuia să fie adus din centrul sovhozului unde am luat cina. Am plecat prin parc și acolo l-am întîlnit pe translatorul nostru, alarmat și somnoros. El a spus că fata l-a trezit din cauza ceaiului meu. Incă cîțiva oameni, inclusiv directorul, s-au ocupat de această chestiune, și la 7,30 ceaiul a fost în fine servit. Insoțit de doi oameni am plecat cu o mașină „jep" la plantația de pepeni galbeni.

Spre Rostov, care se află la 300 kilometri, am plecat cu o caravană de 14 mașini. La 80 de kilometri de Rostov se întinde o bună șosea asfaltată. O mulțime de oameni ne-a întîmpinat cu flori la hotarul dintre Kuban și Rostov.

Rostovul, care e situat pe o înălțime, l-am admirat din depărtare. Și aici se văd urmele groaznicelor distrugeri pricinuite de invazia nemțească. Și aici, ca și în alte părți domină cupolele tradiționale ale catedralelor rusești. Nicăieri, începînd de la Moscova, n-am văzut biserici distruse. Pretutindeni aveau loc slujbe, cu toate că credincioși erau cam puțini. Și în aceasta eu văd un semn al slăbirii încordării, o rază de speranță...

După un scurt popas la hotelul „Don" din Rostov, am plecat la uzina constructoare de mașini agricole. Uzina produce combine, tocătoare de paie, diverse unelte remorcate. Directorul și inginerul șef ne-au arătat tot felul de mașini produse acolo. Desigur, ni s-au arătat și aici diferite agregate care de abia urmează să intre în fabricație. Printre altele, era o combină cerealieră autopropulsată, cu o lungime de 27 picioare. In uzină se experimentează 8 astfel de mașini și la anul ele vor intra în producție de serie. Pe urmă, am vizitat banda rulantă unde se montează combina „Stalineț-6", pe care noua mașină o va înlocui în curînd.

5 august. O parte din grupul nostru în frunte cu mine a plecat pe un mic vaporaș spre gurile Donului, spre Azov. Acesta este un port vechi, pe care turcii l-au stăpînit pînă la prima jumătate a secolului al XVIII-lea. Ne-a însoțit directorul institutului de irigare — aici se execută lucrări de irigație pe o suprafață de 120.000 hectare, iar la sfîrșitul cincinalului această suprafață va fi mărită la 300.000. Am rugat pe director să-mi dea cifrele privitoare la debitul anual al apei Donului și a resurselor sale hidroenergetice, dacă se poate, și asupra potențialului Volgăi, Niprului și al altor fluvii mari. Am întrebat de asemenea care sînt rezervele hidroenergetice ale țării și suprafața pămînturilor irigate. Mi s-au dat cifrele pe care le-am cerut, urmînd să fie completate la Moscova. Pe ogoare am văzut două sisteme de irigare. Intr-un loc erau rînduri de canale alimentate cu apă, iar în altă parte instalații speciale conectate la o pompă acționată de motorul unui tractor de 54 c. p. Apa se împrăștie într-un semicerc, pe o rază de 300 de picioare. Am întrebat cîtă apă pompează o astfel de instalație. Ni s-a răspuns că, un țol de apă pe 9 acri în opt ore.

De aici am plecat cu vaporul spre regiunea Stalingrad.

Sîmbătă, 6 august... Ne-am petrecut ziua pe vapor odihnindu-ne și fotografiind. Iată că ne apropiem de ecluzele canalului Volga-Don. Ni s-a anunțat că n-avem voie să fotografiem. Am întrebat pe translator dacă mi se îngăduie cel puțin să-mi continui însemnările. Tînărului nu-i lipsea simțul umorului și mi-a răspuns că pot scrie cît poftesc, atît timp cît nu fotografiez...

Un grup de studenți, ce se aflau pe vapor și-au exprimat dorința să stea de vorbă cu mine. Mi-au pus o grămadă de întrebări. Prin ce se deosebește sistemul nostru al agriculturii de al lor? Dacă am întrecut Uniunea Sovietică în ceea ce privește mecanizarea lucrărilor agricole? Ce produc în gospodăria mea și cît predau statului? Le-am explicat, că în Rusia jumătate din populație se ocupă cu agricultura, pe cîtă vreme la noi — numai 15 la sută. Am comparat producția unor culturi agricole de aici și de la noi, luînd în considerare aceeași suprafață și le-am spus că la noi la unele lucrări se folosesc cam de patru ori mai puține brațe de muncă. Convorbirea a durat o oră și jumătate, translatorul a obosit din cale-afară și am fost nevoiți s-o încheiem. Tinerii m-au rugat să ne întîlnim și mîine.

Duminică 7 august. Am avut la dejun portocale, omletă, gătită cu unt (brr!), compot, ceai. Ni s-a îngăduit cu multă amabilitate să oficiem în salon serviciul religios de duminică. Am invitat și pe tovarășii noștri de drum ruși, însă ei ne-au mulțumit politicos și au refuzat. Apoi, căpitanul vaporului ne-a explicat scopul și mecanismul funcționării canalului Volga-Don. Toată această construcție care asigură transportul pe apă, irigarea și producția de energie electrică a fost creată în doi ani și jumătate. Un număr de 13.000 de oameni au fost strămutați în locuri noi. Debitul anual de apă pentru obținerea de energie electrică este de 12,6 miliarde metri cubi, cu un nivel de cădere de 150 picioare. E o construcție, nu glumă!

Continuînd convorbirea cu studenții din Rostov le-am arătat fotografii reprezentînd aspecte din agricultura și creșterea vitelor din Arizona și mașinile agricole mari, aparținînd lui Jack Cleek. Toate acestea i-au impresionat pe tinerii studenți...

Ni s-a permis din nou să fotografiem. N-am înțeles în ce constă schimbarea, deoarece și acum, ca și ieri, trecem prin ecluze...

8 august. Portul Stalingrad. Primire călduroasă cu flori.

Am vizitat uzina de tractoare din Stalingrad, care a produs anul trecut 21.000 de tractoare pe șenile a cîte 54 c. p. Anul acesta urmează să fie produse 25.000 de tractoare. La uzină lucrează 14.000 de muncitori și funcționari. Costul producției unui tractor este de 15.000 ruble, iar prețul de livrare — 16.500 ruble.

Sîntem pe movila lui Mamaev. E principalul punct strategic al bătăliei de la Stalingrad, care a fost cedat și recucerit de 9 ori. Intre 1 ianuarie și 2 februarie 1942, rușii au pierdut aici 46.500 de oameni — morți și răniți, — iar nemții — 147.000. In afară de aceasta, un număr de 91.000 au fost luați prizonieri. Movila mai e și azi brăzdată de tranșee vechi și acoperite de schije și căști găurite. Aici soldații ruși au apărat accesul spre Volga și spre porturi.

Orașul poartă urmele numeroaselor distrugeri. Insă planul refacerii Stalingradului a fost depășit în proporție de peste 50 la sută și va fi terminat în următorii 4—5 ani. Anul acesta s-au cheltuit 30 milioane ruble pentru construirea clădirilor noi. Orașul avea înainte 300.000 de locuitori, iar acum — 600.000.

9 august. Pe o șalupă cu motor, grupul nostru a plecat în sus spre Volga, spre construcția hidrocentralei de la Stalingrad, care urmează să fie terminată peste 4—5 ani...

Intr-un mic pavilion ni s-a arătat macheta în miniatură a întregii hidrocentrale. Unul din conducătorii construcției răspundea la toate întrebările noastre. Fluviul va da 10.000 metri cubi pe secundă. Nu mă descurc prea bine în sistemul metric și n-am putut transforma metrii în yarzi. Am calculat însă mai tîrziu, că debitul anual al Volgăi este de aproximativ 100 milioane acri-picioare, adică de șase ori mai mare decît al rîului nostru Colorado. Scopul construcției e complex: energie electrică, irigație, transport.

Am întrebat, cît vor costa toate acestea. Mi s-a răspuns că aproximativ 9 miliarde ruble. M-am interesat atunci cît va fi costul unui kilowatt-oră de energie luînd în considerare cheltuielile de construcție și de exploatare. După puțină chibzuială și cîteva socoteli, inginerul de serviciu mi-a răspuns că hidrocentrala va fi automatizată în întregime și că exploatarea ei este cît se poate de economică. Nu înțeleg ce fel de socoteli își fac. Pentru ei nu există sarcini irealizabile și nici proiecte prea mari. Insă costul lucrărilor în sensul în care ne-am obișnuit să ni-l închipuim noi, nu e luat în considerare

Din nou hoteluri, masă de despărțire — organizată de autoritățile locale și apoi aeroportul. Drumul nostru ne duce la Kuibîșev.

10 august. Kuibîșev are aproape 500.000 locuitori și o industrie dezvoltată. E primul oraș din itinerariul nostru, care n-a fost sub ocupație.

Pornim spre un colhoz. Aici e raionul cerealelor, al grîului și secarei, al creșterii păsărilor și vitelor producătoare de lapte. In apropierea orașului se fac încercări de dezvoltare a legumiculturii. După amiază am vizitat Institutul de învățămînt superior din localitate. Era perioada examenelor de admitere. In institut învață 1.385 studenți, în anul I sînt 325 de locuri, iar la examen s-au înscris peste 1000 dintre care jumătate sînt fete. Studenții primesc bursă. După absolvire lucrează în domeniul specialității alese. Aproape 10 la sută din studenți sînt căsătoriți.

11 august. Pe drumul spre Tașkent întîlnim multe deșerturi. Zburăm deasupra mării Aral. A urmat apoi un mare masiv de pămînt irigat. Două milioane hectare de pămînt din Republica Uzbekă, inclusiv un teritoriu întins în jurul Tașkentului, sînt irigate. Condițiile climatice de aici îmi amintesc de Phoenix-ul nostru, iarna este însă puțin mai rece. In ultimele zile temperatura era de 96—101° (Fahrenheit).

13 august. Am vizitat Institutul pentru cultivarea bumbacului și cîteva colhozuri. **Recolta medie de bumbac brut (ei nu calculează în fibre,** cum se face în S.U.A.) **a fost anul** trecut de 21—22 chintale la hectar, cu o producție de fibre de 35 la sută, ceea ce reprezintă aproximativ 750 kg. fibre la hectar.

Aproape tot bumbacul are fibra lungă. Am vizitat un teritoriu foarte mare și nu am văzut nicăieri recoltă proastă de bumbac. Metodele de plantare și cultivare a ogoarelor sînt aici cu totul diferite de ale noastre și se introduc îngrășăminte puține.

Aceasta a fost prima noastră vizită în Asia Centrală. Uzbecii sînt gazde deosebit de primitoare. Ei locuiesc în case cu etaj, împrejmuite de livezi și vii...

14 august. Ni s-a arătat proiectul arhitectonic al reconstrucției orașului Tașkent. In prezent, străzile orașului sînt dispuse radial, în jurul unui frumos parc central, în care se înalță statuia poetului (născut în 1441), care a pus bazele literaturii uzbece. Aici sînt din cînd în cînd cutremure care ajung la gradul 7 și chiar 9, de aceea casele nu au mai mult de două etaje. Am vizitat piața locală, care ne-a oferit priveliștea pitorească a belșugului de produse ale agriculturii uzbece. Am vizitat și o moschee veche, precum și partea veche a orașului, în care clădirile sînt de cele mai multe ori lipite cu lut.

La dejunul oferit în cinstea noastră au luat parte oficialitățile Republicii Uzbece, în frunte cu ministrul Agriculturii, primarul orașului — o femeie — profesori ai Academiei de Științe din Republică și președinții colhozurilor pe care le-am vizitat. Ni s-au făcut cadou halate de mătase în stil uzbek, scufii rotunde și brîuri late. Un președinte de colhoz ne-a făcut cadou linguri de lemn, frumos sculptate.

Din nou în avion. Zburăm spre Alma-Ata. In apropiere de capitala Republicii Kazahe am văzut suprafețe întinse de pămînt irigat, care ne-au amintit de regiunile Denverului, la nord de Wyoming. Alma-Ata — situată la o înălțime de 2.500 picioare — este un oraș răcoros și plăcut. Sîntem întîmpinați la aeroport de o mulțime de oameni. Am fost invitați la un meci de fotbal dintre kazahi și armeni. Am înnoptat într-un hotel foarte confortabil, situat într-o trecătoare răcoroasă și liniștită.

15 august, luni, Alma-Ata. Intreaga noastră delegație a vizitat fermele Institutului de creștere a animalelor, la 60 km de Alma Ata. Indeletnicirea lui principală constă în crearea raselor productive de oi. Prin încrucișarea oilor producătoare de carne și a celor cu lînă fină, ei au izbutit să creeze o rasă proprie. Tot aici se lucrează la îmbunătățirea raselor de cămile folosite ca animale de povară. In acest anotimp al anului, turmele de oi și cămile sînt pe pășunile de munte. A fost lăsat însă pentru noi un anumit număr de oi și cămile. Am fotografiat cu plăcere aceste animale. Cîțiva din noi au făcut o plimbare pe spatele unei cămile cu cocoașă, care se supăra și scuipa cînd o sileau să îngenuncheze și apoi să se ridice din nou. Am stat apoi cîtva timp în corturile mari, în care trăiesc ciobanii kazahi.

Mîine grupul meu va pleca cu avionul la Barnaul.

16 august, Rubțovsk. Cînd ne apropiam de oraș, pe pămînt s-au stîrnit nori de praf negru. Ni s-a explicat că în regiunea pămîntului înțelenit e arșiță mare și ni s-a propus să petrecem două zile la Rubțovsk, în loc de Barnaul și Novosibirsk. Presupun că schimbarea itinerariului a fost determinată de starea nesatisfăcătoare a recoltei în acele locuri.

Am vizitat uzina de tractoare, construită în 1942 pentru producția de tancuri. Această uzină fabrică tractoare de 54 cai putere, folosite mai cu seamă pe pămînturile înțelenite.

Pe aceste pămînturi au existat unele gospodării încă în anul 1887, însă s-au dezvoltat încet. In prezent s-a elaborat un plan pentru valorificarea pămînturilor înțelenite. Planul pentru 1958 prevede treizeci milioane de hectare. După cum au afirmat gazdele noastre, în 1954—1955 au fost deja arate și însămînțate 22 milioane hectare.

18 august. Am sosit la Moscova la 4, 19 dimineața. Iată și hotelul „Național" — de-aș izbuti să dorm pînă la dejun! Am făcut ordine în bagajele lăsate la hotel. In timpul călătoriei noastre ni s-au spălat rufele și ni s-au călcat costumele. Ne-am plimbat toată ziua prin oraș. Ne-au telefonat numeroși americani, aflați la Moscova, mai ales corespondenți de presă. Ni s-a adus poșta de la ambasada americană.

20 august. Sîmbătă. Consfătuire cu întreaga delegație la Ministerul Agriculturii... S-a discutat mult despre recomandările făcute de noi, care în general au fost bine primite. Convorbirea a durat trei ore.

După amiază am avut o convorbire personală cu mister Melnikov, conducătorul Direcției irigațiilor. M-au impresionat cifrele cu privire la debitul anual de apă al Volgăi, Donului, Niprului, Amu-Dariei. Am început să transform toate acestea în acro-picioare. Apoi i-am adresat lui mister Melnikov rugămintea de a-mi indica cifrele generale în legătură cu resursele de apă ale țării, pentru a mă scuti de calcule prea complicate. A fost foarte prevenitor și mi-a îndeplinit toate cererile. Am rămas mirat de faptul că socotelile mele făcute în timpul călătoriei, se apropiau foarte mult de cifrele reale. Apoi interlocutorul meu mi-a pus cîteva întrebări despre sistemul nostru de irigație în apusul Statelor Unite. El a spus că sistemul sovietic exclude orice neînțelegeri între proprietarii particulari și autoritățile administrative în problema distribuirii apei. Am răspuns că-mi place mai mult sistemul care presupune neînțelegeri.

Recepție la ministrul adjunct al Agriculturii. A fost și mister Rods, ambasadorul Charles Bohlen cu soția și membrii ambasadei. Ambasadorul nostru mi-a făcut o impresie foarte bună. Sora lui Ch. Stephan, atașat al Ambasadei americane, locuiește la Phoenix. La sfîrșitul recepției ni s-a prezentat un film despre călătoria noastră, realizat de operatorii sovietici, inclusiv vizita noastră la Stalingrad. Cînd filmul va fi montat în întregime, ni se va trimite un exemplar în America.

21 august. Mi s-a adus dejunul în cameră la ora 5,15 dimineața. La aeroport, în ciuda orei matinale ne conduce un public numeros, reprezentanți ai Ministerului Agriculturii, însoțitorii noștri ruși, fotografi. Se rostesc ultimele cuvîntări și ni se oferă flori. Rușii și-au arătat ospitalitatea pînă la capăt.

In ținutul nopților albe

...Abia pe la mijlocul lui iulie se scurg ultimii ghețari aduși de fluviul Enisei la țărmul oceanului. Tundra se acoperă cu un covor de iarbă verde. Tufișurile de arini și sălcii încep să înflorească, iar alături răsar ca niște mărgele roșii și negre, coacăza și murele. După prima ploaie caldă, apar pe cîmp florile „nu mă uita", romanița și altele.

In acest ținut polar al Taimîrului a răsărit o nouă așezare omenească — localitatea Levinskie Peski. Două rînduri de căsuțe albe de lemn s-au înșirat de-a lungul țărmului fluviului Enisei.

Majoritatea populației de aici o formează pescarii. La cherhana, cîntecele și glumele nu contenesc, mai ales în perioada pescuitului. De pe șlepuri pescarii aruncă năvoadele uriașe, care ating pînă la 500 de metri lungime, apoi le trag afară cu ajutorul mașinilor electrice.

Oamenilor nu le rămîne decît să scoată năvoadele cu mașina electrică și să aleagă peștele. Zilnic pleacă de aici la combinatul de pește din Dudinka zeci de chintale de somn, nisetru și multe alte soiuri.

Agricultura era socotită înainte vreme, în aceste locuri, ca un vis irealizabil. Dar oamenii au învins natura. In colhozul de aici sînt cinci sere, în care se cultivă roșii, varză, napi, gulii. Pe la sfîrșitul lui iunie, cînd începe dezghețul, răsadurile sînt transplantate pe ogoare. Toamna, colhozurile string recolte bogate de ridichi, cartofi și alte legume.

Seara, localitatea se umple de mugetul cirezilor de vaci, iar în aer se răspîndește mirosul de lapte cald, proaspăt muls. In acest ținut, unde pînă nu demult oamenii consumau numai lapte conservat, colhoznicii obțin acum cîte 4000 litri de lapte de la fiecare vacă. Mulgătoarea Sofia Gappi a obținut anul trecut peste 4.000 litri de lapte de la fiecare vacă. Sofia Gappi ca și alte mulgătoare din colhoz sînt participante la Expoziția agricolă unională de la Moscova.

In fiecare zi un șlep transportă la Dudinka bidoane cu lapte, care este distribuit locuitorilor prin chioșcurile colhoznice.

Incă din vechime, locurile acestea erau renumite prin bogăția de animale cu blană scumpă. S-ar părea că în domeniul vînătoarei nu se mai poate inventa nimic. Și totuși, cei din Levinskie Peski au găsit noi metode de a prinde vulpile argintii.

Renul constituie baza hranei, a îmbrăcămintii și este și cel mai răspîndit mijloc de transport. Creșterea renilor în Levinskie Peski este o ocupație care se transmite din tată în fiu.

Pielea de ren este folosită și la construcția caselor. Scheletul de lemn este acoperit cu piele de ren și foi de cort, în care este tăiată un fel de ușă. Așa arată locuințele crescătorilor de reni. Din vechile corturi pline de fum și murdărie, în care trăiau toți claie peste grămadă, n-a mai rămas decît numele. Intr-una din aceste căsuțe se află instalat „Colțul roșu".

In localitate funcționează și un cerc de artă culinară unde femeile învață să gătească.

„VEAC NOU" organ al Consiliului General A.R.L.U.S. Apare săptămînal. Redacția și administrația: strada Ion Ghica 5—7. Telefon 3.03.10. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin" Piața Scînteii, București.
ABONAMENTE; pe 3 luni, 3 lei; pe 6 luni, 6 lei; pe un an, 12 lei. Abonamentele se fac la toate oficiile poștale, prin factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții, STAS — 3452 — 52